Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 245 (13734) | 1974 оной октябриин 18, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай ажал-шад! 1974 оной түсэбые болон [...]baһан социалис уялгануудаа [...]олзорһоонь урид дүүргэхын [...]үлөө тэмсэгты! Юһэдэхи та-[...]н жэлые амжалтатайгаар тү-[...]эсхэхын түлөө бүгэдэ арадай [...]оциалис мүрысөө үргэнөөр [...]лгэрүүлэгты!

(Агуухэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан уряа-нуудһаа).

[А]ГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН [Х]ҮНДЭЛЭЛДЭ

[...]222 ГЕКТАР

[...] оной октябриин [...] мэдээгээр респуб-[...] колхоз, совхозууд-[...]222 гектар нама-[...]ар хахалагдаа гэ-[...]али түсэб 98 про-[...] дүүргэгдээ.

[...]ажанай, Улаан-[...] Мухар-Шэбэрэй, [...]айн, Бэшүүрэй, Ка-[...], Прибайкалиин [...]уудай ажахынууд [...]ай паар хахалха [...] нилээд үлүүлэн [...]. Мүн Сэлэнгын, [...]аанай, Хяагтын [...]уд энэ түсэбөө 98 процентдэ хүргөө.

[...]ээр Яруунын (62 [...]), Түнхэнэй (71), [...]ын (71), Зэдын [...]оц.) аймагууд на-[...]паар хахалха тү-[...] холо дүүргэнгүй [...] республикаяа гэ-[...]татаа.

«ЭРДЭМ» СОВХОЗОЙ hаалишад 9100 центнер hү түрэндэ тушаажа, жэлэйнгээ түсэб сентябриин 28-да дүүргэhэн байна. Жэлэй дууhатар үшөө 3000 центнер hү тушааха зорилготой. Совхозой түрүү hаалишад Мария Захаровна Кузьмина, Улаан Тугай орденто Мария Христофоровна Корнакова, Дулма Дашиевна Гомбоева гэгшэд жэл ерэхэ бүри түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ, бусадгаа үльгэр жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнинэй hаалишан, Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй депутат Дулма Дашиевна Гомбоева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

[Т]ҮРҮҮ БРИГАДА

[...] жэлэй шиидхэхы, [...] жэлдэ залуу мэргэ-[...] Анатолий Раднаевай [...]ддаг бригадын хони-[...] абалга, hooho хай-[...]ар гансашье Карл [...] нэрэмжэтэ колхоз [...]шэ, мүн баhа аймаг [...] социалис мүрысөөндэ [...]үри эзэлээ hэн.

Бригадынхид бүхы 3450 хонидой зуун эхэ хонин бүриhөөнь 100 хурьга түлжүүлээ. Дүршэлтэй бэрхэ хонишод Евдокия Бадмаева, Санжа Эмидеева, Роза Содбоева гэгшэд зуун эхэ хонин бүриhөө 100 hайса гаран хурьга томо болгоо юм.

Мүнөө эндэхи отарануудта хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри түлэг дундаа. Ерэхэ 1975 ондо бүхы бригадаараа зуун эхэ хонин бүриhөө 100-hаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэhэн социалис уялга hаяхан суглаан дээрэ баталан абаа.

В. ГАРМАЕВ,
КПСС-эй Баргажанай райкомой хүдэлмэрилэгшэ.

[А]ЛБАРИ БҮХЭНДӨӨ АМЖАЛТАТАЙ

[...] аймагай хүдөө [...]-хүдэлмэришэд 1974 [...] hара соо ажалай [...] амжалтануудые [...] гараа. Жэшээнь, гү-[...] тушааха 9 hарын тү-[...]ар 104, hүөөр 115, [...] 107 процент дүүргээ [...] али түсэбhөө гадуур [...]694, hүн 4969, нос-[...] центнер тушаагда-[...]. Аймагай ажахы [...] абажа хараха болоо [...] совхоз 1928, Хо-[...]898, Дээдэ Тайлсын [...]1746 кг. hү hаагаа. [...] мяха гүрэндэ ту-[...] Хүрбын, Хориин, [...] «Георгиевский» сов-[...]химлээ. [...]алис, мүрысөөнэй [...] гаргахада, Хүр-

бын совхозой hү hаалиин 2-дохи фермэ, Дээдэ Тайлсын совхозой 3-дахи отделени hү гүрэндэ тушаалгаар түрүү hуури эзэлдэн байна. Аймагай бэрхэ hаалишад К. Авдеева, А. Газисова, А. Корнилова гэгшэд үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаа.

Үбhэ тэжээл, таряа ехээр хуряахын тула аймагай механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэhэн байна. Ингэжэ аймаг соо үбhэн 176142 силос 41983, сенаж 10390, набшаhата тэжээл 1912, ногооной гурил 990 центнер бэлэдхэгдээ hэн. Эндэшье Хүрбын, Хориин совхозууд шалгаран гараа.

Энэ жэл намарай паар хахалалгада гол анхаралаа хандуулаабди. Совхозууд хамтадаа 5099 гектар паар хахалаа. Ингэжэ механизаторнууд С. Вильдовский, В. Дамбаев, В. Курбатов болоод бусад габшагай ажалаа үльгэр жэшээ харуулhан байна. Мүнөө аймаг дотор малайнгаа үбэлжөөндэ бэлдэлгэ түлэг дундаа ябана. Малай байранууд заhабарилагдана, дулаалагдана, үбhэ хулhаниинь хорёо хотодонь зөөгдэнэ. Октябриин агууехэ hайндэрые ажалай амжалтаар угтахын тула аймагай-мнай совхозуудай хүдэлмэришэн бухэн хүсэ шадалаа гамнангүй оролдоно гээшэ.

Д. ДОРЖИЕВ.

[Б]УРЯАДАЙ АССР-эй, ШЭТЫН ОБЛАСТИИН, [ЯХ]АДАЙ АССР-эй АЖАЛШАДАЙ СОЦИАЛИС [МҮ]РЫСӨӨНЭЙ 1974 ОНОЙ ЯНВАРЬ— СЕНТЯБРЬ hАРЫН ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ проц.		
	Буряадай АССР	Шэтын область	Яхадай АССР
[П]РОМЫШЛЕННОСТЬ			
[...] продукци	—	—	—
[...] худалдалга	102	102	102
[...] бүтээсэ	100	102	101
[...]ленна предприятинуудай нийтэ тоо	198	234	180
[...] сооhоо продукци худалдаха түсэбөө [...]гүй предприятинууд	30	57	38
[Х]ҮДӨӨ АЖАХЫ			
[...]алай гол шухала продуктнуудые бэлэдхэлгэ			
[...]	107	107	102
[...]	109	108	102
[...]	103	108	108
[...]	107	107	—
[...]ай гол шухала продуктнуудые [...]гэ (жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр):			
[...]	26	52	—
[...]	53	47	118
[...]	32	36	51
[К]АПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
[...] капитальна барилгын [...]изованно hомололго — бүхыдөө	87	95	103
[...]одо барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	88	96	111
[Б]АРИЛГАДА ЗОРЮУЛАГДАhАН [К]АПИТАЛЬНА hОМОЛОЛГО:			
[...]нуудай	82	77	48
[...] наhа гүйсөөгүй			
[...]рэй эмхи зургаануудай	79	75	27
[...] болон поликлиникэнүүдэй	78	87	—
[...]алгада оруулагдаhан гэр байранууд	63	63	84
[...] түсөөр дүүргэгдэhэн подрядна [...]рнин хэмжээн	90	92	106
[...]ҮН ЗОНОЙ АЖАhУУДАЛ ХАНГАЛГА			
[...]аhуудалай эрилтэ хангаха [...]рнин нийтэ хэмжээн	99,4	97	115
[ХУ]ДАЛДАА НАЙМААН			
[...] болон кооперативна [...] наймаанай розничнэ эд [...] эрьесэ	100,6	100,3	99,3

БУРЯАДАЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ.

НҮХЭД Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ, Т. ЖИВКОВЭЙ ХАНИ ЁhОНОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Т. Живковтэй октябриин 16-да Кремль соо уулзаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Т. Живков Советскэ Союздахи, Болгариин Арадай Республикадахи коммунис, социалис байгуулалтын ябаса тухай үнэн зүрхэнэй, хани халуун оршон байдалда харилсан мэдээсэбэ. СССР НРБ хоёрой хоорондын харилсаа холбооной ба ойртолсолгын хүсэд бүрин хүгжэжэ байhанда сэдьхэлээ хананхай байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ, совет болгар харилсаа бүхы талаарнь бэхижүүлгын асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Хани барисаата хоёр партиин хүтэлбэрилэгшэд уласхоорондын байдалай, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй тон шухала асуудалнуудаар hанал бодолоо хубаалдан зүбшэлхэ зуураа, социалис оронуудай нэгэдэл болон эмхидэлые улам батадхаха, уласхоорондын шахардуу байдал бүри ехээр hулаpуулхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ коммунистнуудай, бүхы ажалшадай интернациональна ёhoop hаналаа нэгэдэлгые улам бэхижүүлхэ гээшэ мүнөө сагай тон шухала зорилго болоно гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Т. Живковэй уулзалга зүбшэн хэлсэгдэhэн бүхы асуудалнуудаар КПСС-эй, БКП-гэй хараа бодолой тон адли байhые элирхэйлэн харуулаа.

М. А. СУСЛОВТА ДИМИТРОВСКЭ ШАН БАРЮУЛАГДАБА

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Т. Живков октябриин 16-да Кремль соо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр М. А. Сусловта Димитровскэ шан барюулба. Болгарида социалис революциин болоhоор 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хуушанай общество эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй илалтын түлөө тэмсэhэнэй, нийтэ-политическэ ба зохёон байгуулхы эдэбхитэ ябуулга эрхилhэнэй түлөө нүхэр Суслов нимэ шанда хүртэhэн байна.

Нүхэр Т. Живков үндэр дээдэ шанда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, нүхэр М. А. Сусловые халуунаар амаршалба.

Хүндэтэ Михаил Андреевич, Георгий Димитровэй нэрэмжэтэ шангые тогтоон абыт, хани барисаа хүгжөөхэ хэрэгтэ оруулhан хубитыетнай манай арадай үнэн зүрхэнhөө үндэрөөр сэгнэдэгэй тэмдэг болгон, энэ шан Танда барюулха золтой байнаб гэбэ.

Нүхэр М. А. Суслов нүхэр Т. Живковтэ хандан үгэ хэлэхэдээ, нийтын-политическэ ажал ябуулгыень үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөө.

Шан барюулалгада нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, А. Н. Шелепин, П. М. Демичев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов байлсаба.

НРБ-гэй партийно-правительственна делегациин гэшүүд нүхэд Т. Цолов, П. Танчев, Г. Филипов, И. Недев, НРБ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев, СССР-hээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский гэгшэд мүн лэ байлсаа.

Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, Болгариин партийно-правительственна делегациин гэшүүд, эндэ байhан бусад нүхэд үндэр шанда хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, нүхэр М. А. Сусловые үнэн зүрхэнhөө амаршалба.

(ТАСС).

НРБ-гэй ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ МОСКВА ЕРЭБЭ

«Болгариин Арадай Республика 30 жэлэй турша соо социализмын замаар дабшана» гэhэн ойн баярай выставкэ нээлгэдэ хабаадахаяа БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков түрүүтэй НРБ-гэй партийно - правительственна делегаци октябриин 16-да Москва ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин болон бусад тусхай тушаалтад СССР-эй НРБ-гэй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ делегацие угтаhан байна.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ США-гай ФИНАНСЫН МИНИСТР У. САЙМОНТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Американо-совет худалдаа наймаанай-экономическа соведэй хоёрдохи заседаниин зарлагдаhантай дашарамдуулан Москва ерээд байhан США-гай финансын министр У. Саймонтай октябриин 15-да Кремль соо уулзаа.

Советскэ Союзай ба Америкын Холбоото Штадуудай хоорондын харилсаанда хабаатай олон асуудал, тэрэ тоодо худалдаа наймаанай-экономическа холбоо хүгжөөлгын асуудалнууд, бүтэмжэтэй тодорхой хөөрэлдөөнэй үеэр зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Американ талаhаа—США-гай финансын министрэй орлогшонор Д. Беннет, Дж. Парски, США-hаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд У. Стессел, США-гай Худалдаа наймаанай министерствын департаментын начальник Л. Боуден; Совет талаhаа—СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо В. С. Алхимов, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

ФИНЛЯНДИИН ГҮРЭНЭЙ СОВЕДЭЙ ҮМЭНЭhӨӨ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Финляндиин Гүрэнэй Совет СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, тэрэнэй толгойлжо байгаа Совет гүрэнэй делегациин хүндэлэлдэ октябриин 16-най үдэр сайлалга эмхидхээ.

Финляндиин зүгhөө — республикын Президент У. К. Кекконен, правительствын гэшүүд, парламентын депутадууд, «Финлянди—Советскэ Союз» бүлгэмэй хүтэлбэриин түлөөлэгшэд ба бусад сайлалгада байба.

Финляндиин Премьер-Министр К. Сорса эндэ байгшадта хандан ингэжэ тэмдэглээ: Финлянди ба Советскэ Союз hүүлэй 30 жэлэй турша соо хамтын hайн хүсэл эрмэлзэлээрээ эб найрамдалай, хүршэ ёhоной харилсаа тогтоолгын, хүгжөөлгын аша туhада ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Энэ политикамнай 1948 ондо баталагдаhан Хани барисаан, харилсаа холбоон ба харилсан туhалалсалга тухай Фин-совет договорто, тэрэшэлэн хоёр ороной хоорондын үрэтэй, али али талада ашатай туhатай харилсаа холбооной бата үндэhэ hуури хангаhан хэдэн олон хэлсээнүүдтэ түшэглэнэ.

Н. В. Подгорный харюутай үгэ хэлэхэдээ, ингэжэ тэмдэглэбэ: Совет гүрэнэй делегациин албанай хэрэгээр ерэлгэ үрэтэй hайн байгаа. Эдэ үдэрнүүдтэ хэгдэhэн уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд хоёр гүрэнэй хоорондын харилсаанда 30 жэлэй урда тээ хубилалтын хэгдэжэ эхилhэнэй удха шанарые үшөө дахин сэгнэхэ арга олгобо.

Совет-Финляндиин харилсаанай асуудалнуудаар, тэрэшэлэн уласхоорондын политикын гол асуудалнуудаар хараа бодолнуудаймнай тудалдадаг байhые эдэ уулзалганууд дахинаа лаблан баталаа.

Н. В. Подгорный Советскэ Союз Финлянди хоёрой хоорондын хүршэ ёhоной харилсаае, хани барисае саашадань хүгжөөхэ, бэхижүүлхын түлөө үгэ хэлэжэ, хундага үргэбэ.

ДОКУМЕНТНҮҮДТЭ ГАР ТАБИГДАА

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Элшэ хүсэнэй асуудалнуудаар Советскэ Союзай ба Финляндиин хоорондохи харилсаа холбоон, Совет-финляндиин научно-техническэ харилсаанай холын хараата программа тухай хэлсээндэ октябриин 16-да Президентын ордон соо гар табигдаа.

Совет гүрэнэй делегациин толгойлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, Финляндиин Республикын Президент У. К. Кекконен гар табилгын баяр ёhолдо хабаадаhан байна.

Совет талаhаа — ГКЭС-эй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, финскэ талаhаа — гадаадын худалдаа наймаанай министр И. Лайне хэлсээндэ гар табиба.

Научно-техническэ харилсаанай талаар Советскэ Союзай, Финляндиин правительстванууд хоорондын комиссиин түрүүлэгшэнэр М. П. Ковалев, П. Кусси холын хараата программада гар табиhан байна.

Н. В. Подгорный Финляндиин Компартиин хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). СССР-эй ба Финляндиин хоорондохи эбэй хэлсээндэ гар табигдаhаар 30 жэлэй ойн, «Финлянди — Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй эмхидхэгдэн байгуулагдаhаар 30 жэлэй ойн hайндэртэ хабаадахаяа Хельсинкидэ ерээд байhан Совет гүрэнэй делегациин толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Н. В. Подгорный Финляндиин Компартиин хүтэлбэрилэгшэдтэй — Компартиин түрүүлэгшын орлогшонор Т. Синисалатай, О. Ханнинентэй, партиин генеральна секретарь А. Аалтогай, КПФ-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Э. Туоминентэй, КПФ-эй хүндэтэ түрүүлэгшэ В. Песситэй уулзажа хөөрэлдэбэ.

ХАНИ ЁhОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Американо-совет худалдаа наймаанай-экономическа соведэй хоёрдохи заседаниин Москвада болохо байhантай дашарамдуулан, октябриин 15-да Кремль соо обед эмхидхэбэ.

Совет талаhаа — тус соведэй хүндэтэ директор, гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, гадаадын худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо М. Р. Кузьмин, Совет талаhаа тус соведэй правлениин түрүүлэгшэ, гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо В. С. Алхимов, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн Г. М. Корниенко, Совет талаhаа дурсагдагша соведэй директорнүүд болон бусад тушаалтад обедтэ хабаадаба.

Американ талаhаа — тэрэ соведэй хүндэтэ директор, США-гай финансын министр У. Саймон, США-hаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд У. Стессел, Американ талаhаа соведэй правлениин түрүүлэгшэ, «Пепсико Инк» гэжэ компаниин президент Д. Кендалл, Американ талаhаа тус соведэй директорнүүд ба бусад тушаалтад хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев обедэй үедэ үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ господанар!
Нүхэдүүд!

Американо-совет худалдаа наймаанай - экономическа соведэй хоёрдохи заседанида хабаадагшадтай уулзахыемни урин уряалые ханангяар зүбшөөн абабаб. Энэ ушараар дашарамдуулан манай ниислэлдэ ерэhэн американ айлшадые түбхын түрүүн үнэн зүрхэнhөө амаршалхыемни зүбшөөгыт. Таанадай олонхитой урда тээнь — эндэ, Москвада, мүн недондо албанай хэрэгээр США ошоходоо уулзаhан байнаб. Хуушанай танилнуудаа харахада, шэнэ танилнуудтай болоходо, хэзээшье аятай байдаг.

Соведэй хүдэлмэридэ, тэрэ тоодо соведэй мүнөөнэй заседанида, манай оронуудай правительствануудайшье американ худалдаа наймаашадай, тэрэшэлэн зохихо совет эмхинүүдэй иимэ хүндэтэй түлөөлэгшэдэй хабаадажа байhаниинь hайн шэнжэ тэмдэг гээд hананаб. Соведэй эдэбхитэй түрүүлэгшэнэр г-н. Кендаллые, нүхэр Алхимовые амаршалха, эдэнэй амжалта туйлахыень тусхайлан хүсэхэ байнаб.

Соведэй хүндэтэ түрүүлэгшэ — США-гай финансын министр г-н Саймонай эндэ бидэнтэй хамта байhыень тон шухалада тоолонобди. Энэ хадаа манай оронуудай хоорондын худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа үргэдхэхын тула ехэ юумэ хэдэг хүн. Сессиин хүдэлмэридэ г-н Саймонай хабаадажа байhаниинь, бидэнэй ойлгомжын ёhoop, энэ харилсаагаа хүгжөөхэ хэрэгтэ туhа хүргэхэ гэжэ президент Фордын захиргаанай хүсэдэг байhанай бодото үзэгдэлнүүдэй нэгэн болоно. США-гай конгресстэ президентын эльгээhэн бэшэг дотор энээн тушаа hаяхан дурдагдаа hэн.

Соведэй сессидэ СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр нүхэр Патоличевой хабаадажа байhан ушар юу харуулнаб гэхэдэ, Совет-американ худалдаа наймаанай талаар харилсаа холбоо хангаха энэ органой хүдэлмэрие Совет тала шухалада тоолодог байна. Энэ ушарые манай партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэриин үмэнэhөө лаблан баталхыемнай мүн лэ зүбшөөгыт.

Американо-совет худалдаа наймаанай экономическа совет манай гүрэнүүдэй хоорондын, манай арадуудай хоорондын харилсаанай тон шухала hалбарине хүгжөөхэ хэрэгтэ зохихо хубигаяа оруулха байха гээд тоолонобди.

Совет-американ амгалан харилсаа холбооной, хүршэ ёhоной холбооной ехэ хэрэгэй материальна үндэhэ hууринь болохо энэ hалбариин талаар урагшаа дабшаагүй haa, 1972, 1973, 1974 онуудта хамтын оролдолго хүсэлэлгөөр туйлагдаhан олохон юумэн буурашажа магад бшуу.

Туйлагдаhан юумэнэй удха шанарые шамарлаха hанал бодол манда байхагүй. СССР США хоёрой хоорондын худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа заһаруулха, хүгжөөхын тула hүүлэй хоёр-гурбан жэлэй турша соо горитой юумэн хэгдээ. Энэ харилсаанда хабаатай элдэб асуудалнуудаар правительственна хэдэ хэдэн хэлсээндэ гар табигдаа. Баталагдаhан хэлсээнүүдые сэхэ шууд бэелүүлбэл, саашадаа дабшаха hайн үндэhэ hуури хангаха.

Гүрэнүүд хоорондын юрэнхы документнүүдhээ экономическа холбооной бодото тодорхой хэрэгүүдтэ улам ехээр дамжан орожо байhамнай илангаяа шухала. Совет экономическа эмхинүүд американ фирмэнүүдтэй али али талада ашагтай түрүүшын горитой контрактнуудые, научно-техническэ харилсаа холбоон тухай хэлсээнүүдые баталhан байна. Намда нүхэр Патоличевой хэлэhэнэй ёhoop, совет эмхинүүд хэдэн зуугаад американ фирмэнүүдтэй худалдаа наймаа хэдэг болонхой гү, али шэнэ хэлсээнүүдые, контрактнуудые зүбшэлэн хэлсэжэ байнхай. Энэ ушар манай оронуудай хоорондын худалдаа наймаанай нийтэ хэмжээе нилээд үргэдхэхэ арга олгоо; гурбан жэлэй урда тээ худалдаа наймаанай эрьесын хэмжээн 200 миллион шахуу долларой хэм хэмжээндэ байhан аад, харин мүнөө жэлдэ 1 миллиард шахуу доллар болохо янзатай.

Худалдаа наймаанай мэдээжэ, заншалта формонуудай хажуугаар, харилсаа холбооной шэнэ, холын хараата онол арганууд ба замууд манай худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанда нэбтэрүүлэгдэжэ байнхай гэжэ hайшаан тэмдэглэхые хүсэнэб. Тусхайлан хэлэбэл, компенсациин үндэhөөр, удаан болзортой ехэ проектнүүдые хамтааран зохёон бэелүүлдэг ушарые хараада абанаб. СССР-тэ химическэ бүлэг томо барилгануудые хэхэ тухай, энэ сессидэ ерэhэн бидэнэр бүгэдын хүндэлдэг доктор Хаммерай үүсхэлээр эхи табигдаhан, үтэгжүүлгэнүүдые харилсан абалсаха тухай 20 миллиардын сэнтэй хэлсээн, тэрэшэлэн автомобиль бүтээлгын, станогуудые бүтээлгын, химиин ба нефтехимиин талаар, хэдэ хэдэн янзын шухала эд товарнуудые үйлэдбэрилгын талаар элдэб проектнүүдые табиха эдэбхитэй харилсаа холбоон тэдэнэй тоодо ороно. Экономическа харилсаанай эдэ шэнэ формонуудай шухала байhые тэмдэглэhэн байхаб. Американ худалдаа наймаашадай түлөөлэгшэдтэй уулзаха үедөө энээн тухай хөөрэлдэhэнөө hананаб. Иимэ түхэлэй харилсаа холбоонhоо уламжалан, саашадаа ехэ юумэн хэгдэхэ гээд тоолонобди. Юундэб гэхэдэ, иимэ харилсаа холбоон манай гүрэнүүдэй промышленно-экономическа, научно-техническэ хүгжэлтын мүнөөнэй хэм хэмжээндэ, эдэнэй хүсэ шадалда бүрин харюусана.

(Түгэсхэлынь 3 дахи нюурта)

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

ДҮН ГАРГАЛГЫН ДҮРШЭЛ

Байгалай леспромхозой хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөндэ оролсон хүдэлхэдөө, жэлһээ жэлдэ ажалдаа амжалта туйладаг юм.

Һүүлэй үедэ тус леспромхозой коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оло дахин түрүү һууринуудые эзэлжэ, «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай эрхимүүдэй тоодо гаранхай. Юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даалгабарине болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө коллективые элсүүлхын тулада леспромхозой партийна комитедэй эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаа.

«Социалис мүрысөө улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые хүтэлбэри болгон, партийна комитет һүүлэй жэлнүүдтэ социалис мүрысөөн тухай асуудалнуудые партийна суглаанууд болон парткомой зүблөөнүүд дээгүүр ходо зүбшэн хэлсэдэг болонхой. Абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ зорилгоор партийна комитет леспромхозой дирекци болон профсоюзай комитедтэй хамта мүрысөөнэй гурим зохёоһон байна. Энээнэй үндэһөөр мүрысөөн хэдэн шэглэлтэйгээр эмхидхэгдэнхэй гэбэл: һарын, кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, продукциин шанар һайжаруулхын, тэрэнэй өөрын үнэ хямдаруулхын, материалнууд болон хэрэгсэлнүүдые арьбалхын, техникэ һайнаар ашаглахын түлөө мүрысэнэ.

Леспромхоздо хүдэлдэг бүхы хүнүүд мүрысэдэг, туд тудтаа уялгануудые абанхай. Мүн бригаданууд, цехүүд болон участогууд хоорондоо мүрысэнэ.

Мүрысөөнэй дүн яажа гаргагданаб гэхэдэ, һарын, кварталай дүнгүүд профсоюзай комитедэй зүблөөн дээрэ зүбшэгдэдэг юм. Һарынгаа түсэб бүхы дээрэнь өрхим һайнаар дүүргэһэн модо бэлэдхэлэй пунктнууд, цехүүд болон мастерска участогууд мүрысөөндэ илагшад гэжэ тоологдодог юм. Мүрысөөнэй дүн гаргахадаа: нэгэ хүдэлмэришэнэй сүүдхэ бүриин бүтээсэ, механизм бүхэнэй бүтээсэ, техникын аюулгүйе, модо бэлэдхэхэ заабари хэр сахинаб, ажалдаа хожомдохо ябадал гаргахагүй гэхэ мэтээр коллектив бүхэнэй ажал бүхы тээһээнь хаража үзөөд, мүрысөөнэй дүн гаргагдадаг гуримтай.

Бага комплексно бригадануудай хүдэлмэриин үдэр бүриин дүн гаргагдажа, модо бэлэдхэлэй пунктнуудта, модо бэлэдхэдэг газарнуудта харуулагдадаг юм. Һара бүриин дүн удаадахи һарын 10-да гаргагдажа, 15-һаа оройтонгүй коллективүүдэй суглаанууд дээрэ зүбшэгдэдэг байна.

Мүрысөөндэ илагшадые моральна, материальна талаар урмашуулдаг онол арга олон янзын юм. Хүндэлэлэй самбарта, хүндэлэлэй дэбтэртэ түрүүшүүлэй нэрэ бэшэхэ, хүндэлэлэй грамотануудаар, улаан тугхануудаар, мүнгөөр шагнаха гэхэ мэтэ болоно. «Мэргэжэлтэд соогоо эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо гээшэ мүн лэ ехэ удха шанартай хэмжээн мүн. Нормоёо 115 процент эрхим шанартайгаар дүүргэдэг, ажалдаа дүтэрхы мэргэжэлнүүдые шудалдаг, ажалай түрүү арга хэрэглэдэг, ухаалан зохёохо, уралан нарижуулха хэрэгтэ, мүн нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг түрүүшүүлдэ иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдодог заабаритай. Мэргэжэл мэргэжэлээрнь хүдэлмэришэдэй мүрысөөнэй дүн жэлэй эсэстэ гаргагдадаг юм. Иимэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдтэ хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэг олон нүхэдэйнь урда барюулагдадаг байна. 1973 оной хүдэлмэриин дүнгөөр 7 хүн иимэ нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Урмашуулгын үшөө ондоошье хэмжээнүүд байха. «Байгалай леспромхозой габьяата хүдэлмэришэн» гэһэн нэрэ зэргын түлөө мүрысөөн болодог гэхэдэ, Леспромхоздо 20 жэлэй турша, тэрэнэй 13 жэлдэнь гол шухала хүдэлмэридэ ябаад, жэл бүри ажалайнгаа норм, социалис уялгануудаа ходо дүүргэжэ ябаһан, «Коммунис ажалай ударнигай» ба «Мэргэжэлтэд соогоо эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэнүүдтэ, нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг хүдэлмэришэдтэ «Байгалай леспромхозой габьяата хүдэлмэришэн» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдодог юм. Иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хүнүүдтэ хүндэлэлэй грамота үнэтэ бэлэгтэйгээр барюулагдадаг, түлөөһэгүй байра үгтэдэг байна.

Тиихэдэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан түрүүшүүлдэ жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр мүнгэн шангынь 20 процентээр дээшэлдэг, партиин райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй, леспромхозой дирекциин, партийна, профсоюзна организацинуудай хүндэлэлэй грамотаар шагнагшадта мүнгэн шангынь 10 процентээр дээшэлдэг гээд мүрысөөнэй гурим соо заагданхай. Бүхы шангууд, мүн 13-дахи салин хүдэлмэришэдэй нийтын суглаан дээрэ баяр баясхалангай оршон байдалда барюулагдадаг гуримтай.

Мүрысөөнэй дүнгүүд харуулан ойлгуулха агитациин хэрэгсэлнүүдээр һайнаар харуулагдадаг байна. Жэшээнь, леспромхозой контор соо стенд бии. 1973 оной хүдэлмэриин дүнгөөр «1973 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан 54 хүдэлмэришэдэй нэрэ энэ стендэ хаража болоно. Мүн лэ конторын хажууда гоёор түхеэрэгдэһэн Хүндэлэлэй самбар бии юм. Энэнь хахад жэл болоод лэ шэнэлэгдэдэг. Модо бэлэдхэлэй пунктнуудта эрхим амжалта туйлагшадта зорюулжа, һара бүри улаан туг энэ самбарай дэргэдэ хиисхүүлэгдэдэг юм.

1974 оной октябриин 1-нэй дүнгөөр леспромхозой модо шэрэдэг 15 машинын жолоошод түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэб дүүргээ.

Ажалдаа коммунис ёһоор хандахын түлөө хүдэлөөн хадаа социалис мүрысөөнэй нэгэ таһаршагүй хуби, тэрэнэй дээдэ шата мүн болоно. Энэ хүдэлөөн тус леспромхоздо үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэ, коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө мүрысөөн хадаа энэ хүдэлөөнэй һүлдэнь болоно. Иимэ мүрысөөнэй дүн жэл бүри гаргагдажа, иимэ нэрэ зэргэ олгогдодог, харин энэ зэргэтэй коллективүүдтэ тус нэрэ зэргэнь үлөөгдэдэг юм.

Шэнэ табан жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада коллективэй хүсэ элсүүлхэ талаар эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри ябуулһанай, социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг саг үргэлжэ нарижуулһанай, модо бэлэдхэлэй үйлэдбэрине аша үрэ ехэтэй болгохо хэмжээнүүдые абаһанай ашаар леспромхозой коллектив шэнэ табан жэлэй гурбан жэл хахадай түсэбтэ даалгабарине амжалтатайгаар дүүргээ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин аша үрэ ехэдхэхэ арга хангажа шадаа.

Түсэбтэ табан жэлэй үнгэрһэн 3 жэл 9 һарын турша соо продукци худалдаха түсэбөө 105 процент, модо шэрэхэ түсэбөө 102,7, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 105,9, олзо оруулха түсэбөө 129,4 процент дүүргээ. Шэнэ табан жэлэй эхинһээ 700 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур худалдаһан, 41 мянган түхэригэй олзо түсэбһөө гадуур оруулһан байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар продукциин ургалта туйлагдаа. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын гурбан жэл соо ажалай бүтээсэ 40 процентээр үлүү гэжэ дээшэлээ. Табан жэлэй эхинһээ үйлэдбэрилэгшэдэй бүтээсэ дээрэ абажа харахада, модо бэлэдхэлгэ шэрэлгэ 770 кубометрһээ 900 кубометр болотороо ехэ болоо гэхэ гү, али энэнь 16,9 процентээр дээшэлээ. Табан жэлэй түрүүшын гурбан жэл соо предприятиин олзо 3,3 дахин ехэ болоо.

1973 оной хүдэлмэриин дүнгөөр Байгалай леспромхозой коллектив СССР-эй ой модоной болон модо бэлэдхэлгын промышленностиин министерство, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар, мүнгэн шангаар 3 дахин шагнагдаһан байна. Мүн энэшье жэлэй нэгэдэхи кварталда тус леспромхозой коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илажа гараа.

Леспромхозой олон түрүүшүүл табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэлсэжэ ябана. Эдэнэй олониинь өөһэдынгөө табан жэлэй түсэб дүүргэнхэй. Бага комплексно зургаан бригада, модо шэрэдэг машинануудай 15 жолоошод энэ табан жэлэй түрүүшын дүрбэн жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. А. М. Голубевой, И. С. Казаковой, В. П. Александров болон бусадай даадаг бага комплексно бригаданууд эдэнэй тоодо ороно.

Модо шэрэдэг машинануудай жолоошод соохоо П. Г. Шелаев, П. П. Шляхов, В. Т. Томсон, Б. Н. Лоскутников болон бусад мүрысөөндэ хододоо түрүү һуури эзэлжэ ябана.

1973 оной хүдэлмэриин дүнгүүдээр ажалдаа үндэр амжалта туйлаһанайнгаа түлөө крановщик Д. Б. Шагдуржапов, тракторист Х. М. Фатхиев гэгшэд Ажалай Улаан Тугай орденуудаар шагнагдаа.

Леспромхозой дирекци болон партийна комитет модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин аша үрэ ехэдхэхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг. Модо таллуулха хүдэлмэридэ бага комплексно бригадануудай хүдэлмэри нэгэ халаан хахад соо эмхидхэдэг дүршэл нэбтэрүүлэгдээ. Иимэ арга хэрэглэдэг болоһоной ашаар модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ хүдэлмэри бүтээсэтэй болоһон байна. Жэшээнь, В. П. Александровой даадаг бага комплексно бригада байгша оной долоо һарын туршада ТДТ-40 гэжэ трактораар 16859 кубометр модо бэлэдхээд, таллуулһан байна гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 7605 кубометрээр ехэ болоно. Тиихэдэ Ф. П. Бурдуковскиин даадаг бригада үнгэрэгшэ жэлэй энэ хугасаан соо 13632 кубометр модо бэлэдхэжэ таллуулһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 20260 кубометр болгоо. Модо шэрэдэг машинанууд 2-3 халаанда хүдэлгэгдэдэг болонхой.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалые саг үргэлжын анхаралдаа байлгаха ёһотой гэжэ цехүүдэй партийна организацинуудые партийна комитет шэглүүлдэг байна. «Белоруссиин партийна организацида сурталбодол нэбтэрүүлдэг кадрнуудые шэлэн томилхо, хүмүүжүүлхэ тухай» тогтоол соогоо үзэл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха, табан жэлэй түсэб, дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ шухала гээд КПСС-эй ЦК заана. Леспромхозой партком энэ заабари бэелүүлхын тулада хүдэлмэри ябуулжа байна.

И. ПОПОВ.
КПСС-эй обкомой инструктор.

91 МЯНГААР

Һүүлэй жэлнүүдтэ Буряадай Эдеэ хоолой промышленность ехэ түргэнөөр хүгжэжэ байна. Огородой эдеэнээр консервэ хэхэ заводууд, амтата конфетэ, пряник, печени хэхэ фабриканууд олоор баригдана. Завод, фабриканууддаймнай коллективүүд эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүри ехээр, һайн шанартайгаар үйлэдбэрилэн гаргана. Эрхим коллективүүд шалгаржа, дамжуулгын Улаан тугаар, мүнгэн шангаар урмашуулагдана.

Захааминай пивын, Тарбагатайн кондитерскэ фабриканууддай коллективүүд илангаяа һайн үрэ дүн туйлана. Тарбагатайн кондитерска фабрикын коллективэй хэһэн конфетэ олоной һайшаалда хүртэдэг болонхой. Эдэнэр байгша оной эхинһээ эршэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Юһэ һарын даабариһаа гадуур 51 мянган түхэригэй һайн шанартай продукци худалдаһан байна. Баргажанай аймагай эдеэ хоолой комбинадай коллектив байгша он соо муу бэшэ үрэ дүн туйланхай. Эдэнэр продукци худалдаха юһэ һарынгаа даабари 18.700 түхэригөөр үлүүлбэ.

Сэлэнгын хилээмэнэй, мүн овощоор консервэ хэдэг Үнэгэтэйн заводой коллективүүд байгша оной эхинһээ муу бэшээр хүдэлжэ, ехэ продукци гаргана. Буряадай АССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин министерствын олохон завод, фабриканууддай коллективүүд һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Энээн дээрэһээл манай министерство продукци худалдаха юһэ һарынгаа даабари 91 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ дүн хараад үзэхэдэ, министерствын завод, фабриканууддай коллективүүд үшөө ехэ продукци гаргаха арга боломжотой гээд һанагдана.

Т. ТРОФИМОВА,
министерствын түсэблэлгын һабагай экономист.

Арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Экономическа эрдэм, ажахы эрхилэ[лгын] ба хүтэлбэрилэлгын шэнэ онол аргануудые оролдосотойгоор шудалагт[ы]! Ажалаа эрдэм ухаанай заабариин ёһоор эмхидхэлгэ, түрүү дүй дүршэл, эрд[эм] болон техникын шэнэ туйлалтануудые бүри эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэл[гэ]рүүлэгты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй о[йдо] зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа)

Табан жэлэй түсэб дүүргэгшэд

ХАБА ШАДАЛАА ГАМНАНГҮЙГӨӨР

Юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, бага гаргашатай продукци бүри ехээр, һайн шанартайгаар бүтээн гаргаха гэһэн бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоймнай бүхы ажалшад оролсожо, шэн зоригтойгоор хүдэлжэ байна. Энэ жэлэй, мүн юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн хүдэлмэришэдэй тоо улам олошорно. Тэдэнэй дүй дүршэл тушаа газетэнүүдтэ дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнэ. Ажалай түрүүшүүлэй жэшээ халан абаһан хүдэлмэришэд габшагай ажалаараа холо ойгуур суурхана.

Манай Хандагатайн леспромхозой коллектив юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлэй даабари декабриин 25-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 5 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, оньһожоруулагдамал доодо складта 10 мянган кубометр модо буулгажа, хэрэглэгшэдтээ эльгээхэ гэһэн социалис уялга абаа бэлэй. Пунктнуудай, мастерска участогуудай, бага комплексно бригадануудай коллективүүд дундаа договорнуудые баталаад, мүрысэжэ ороо һэн. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэхэ хэрэгтэ леспромхозоймнай хүдэлмэришэд ехэ анхарал табина. Олохон хүдэлмэришэд 1,5 халаан соо модо бэлэдхэдэг болонхой.

Социалис Ажалай Герой Алексей Павлович Кудряшовой даадаг бригадын коллектив байгша оной февраль һараһаа 1,5 халаанда хүдэлнэ. Эдэнэр һарадаа 3000-3100 кубометр модо бэлэдхэжэ, үндэр бүтээсэ туйлана. Иван Иннокентьевич Ноженковой хүтэлбэрилдэг бригадын хүдэлмэришэд мүн лэ 1,5 халаан соо модо бэлэдхэшэ. Эдэнэр энэ табан жэлэй дүрбэн жэл соо 78.524 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа мүнөө 79.466 кубометртэ хүргөөд байна. Энэ дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, шэнэ аргаар модо бэлэдхэхэдэ, ехэ аша үрэтэй гээд һанагдана.

Мүнөө «Забайкаллес» комбинадай олохон леспромхозуудта томодхогдоһон бригаданууд эмхидхэгдэжэ эхилэнхэй. Итанцын леспромхозой Кикын пунктын эрхим хүдэлмэришэн Леонид Степанович Мельников байгша оной август һараһаа томодхогдоһон бригада хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр август һара соо 7020 кубометр модо бэлэдхэһэн юм. Энэ дүй дүршэлые бэшэнэй дунда тарааха гэһэн хараа зорилготойгоор Итанцын леспромхоздо семинар үнгэргэгдэһэн байна. Манай леспромхозой түрүү хүдэлмэришэн Иван Нестерович Зубакин семинарта хабаадалсаһан юм. Тэрэ мүнөө томодхогдоһон бригада эмхидхээд байна. Һарадаа 6 мянган кубометр модо бэлэдхэхээр социалис уялга абанхай. Бригададань ТТ-4 түхэлэй 3 трактор үгтэнхэй. 3 хүн модо отолно. 2 хүн отологдоһон модо трактораар таллуулан шэрэнэ. Халаан соогоо 200—210 кубометр модо отолжо, хүн бүридөө урданайхиһаа 3-4 кубометрээр ехэ модо бэлэдхэнэ. Иван Нестеровичэй Зубакинай бригадынхид яһала амжалтатайгаар хүдэлжэ эхилээ. Харин саашадаа энэ хэбээрээ хүдэлжэ байгаа һаа, бүри һайн үрэ дүн харуулха аабза гээд һанагдана.

Дүй дүршэлтэй, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд коллектив соомнай олон ааб даа. Тепловозой машинист Федор Селиверстович Фетисов, ойһоо модо шэрэдэг машинын жолоошон Леонид Митрофанович Гончаров гэгшэд эрхим түрүү ажалайнгаа түлөө Ленинэй орденоор шагнагдаһан юм. Машинист Ф. С. Фетисов мүнөөшье түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаһаар. Тэрэ Т-7 түхэлэй тепловозуудые түргэнөөр ябуулна. 452 мянган кубометр модо оньһожоруулагдамал доодо складта шэрэхэ гэһэн табан жэлэйнгээ даабари һаяшаг амжалтатайгаар түгэсхөөд, 1976 оной түсэбөөр ажаллажа байна.

Ажалай Улаан Тугай орденто Г. Е. Ерофеев, С. Б. Жапов, Л. И. Солдатов гэгшэд үдэр бүри улам эршэтэйгээр ажаллажа, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэд. Үдэр хоногой ошохо тума ажалай түрүүшүүлэй тоо олошорно.

Манай леспромхоз республикын ой модоной промышленностиин эгээл үнинэй предприятинуудай нэгэниинь юм. Леспромхозоймнай аха үетэнэй бэлэдхэһэн модон Ленинэй ордента ЛВРЗ, авиационно завод барилгада хэрэглэгдээ. Гушаад онуудаар манай леспромхозой коллектив жэлдээ 50 мянган кубометр модо бэлэдхэдэг һаа, 1970 ондо 400 мянган кубометр модо бэлэдхэһэн юм. Тэрэ сагта ойдо отологдоһон модо 10—15 километртэ шэрэдэг һаа, мүнөө 90—100 километртэ хүсэ ехэтэй машинануудаар зөөнэбди.

Модо таллуулан шэрэдэг ТДТ-75 түхэлэй трактор бүтээсэ ехэтэй ТТ-4 тракторнуудаар һэлгэгдээ. Машинануудта модо ашаалдаг ТЛ-7 түхэлэй лебедконуудай орондо П-2 гэжэ араатай погрузчигууд хэрэглэгдэнэ. Урдань машинануудта модо ашаха хэдэн олон хүдэлмэришэдые баридаг һаа, мүнөө тракторист-оператор гансаараа энэ бүхы ажал бүтээжэрхинэ. Ой модо бэлэдхэхэ ажал яһала оньһожоруулагдажа байна. Энэ бүхы оньһон техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаһанайнгаа ашаар бага гаргашатайгаар ехэ модо бэлэдхэнэбди.

Манай леспромхозой хүдэлмэришэд ганса модо бэлэдхэдэг бэшэ ааб даа. Бидэнэр хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүдые, шпала, модоной зомгоол гарганабди. Барилгада һаяшаг үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон арболит хэхэ цех ашаглалгада үгтэбэ. Худанай, Хандагайн, Хориин леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй бэлэдхэһэн модон манай оньһожоруулагдамал доодо складта үйлэдбэрилэгдэжэ, ороной барилганудта эльгээгдэнэ. Энэ складай коллективэй ажал хүдэлмэри тушаа яһала бэшэгдэһэн байха. Эндэ оньһожоруулагдамал 12 линии тодхогдонхой. Мүнөө тэрэнэй арбанниинь ашаглагдана. Байгша он соо доодо складаймнай хүдэлмэришэд 780 мянган кубометр модо үйлэдбэрилхэ даабаритай. Юһэ һарын даабариһаа гадуур 16 мянган кубометр модо үйлэдбэрилөө. Жэлэй эхинһээ 125000 кубометр хюрөөдэмэл хэрэгсэл, 306900 хэһэг шпала хюрөөдэжэ гаргаһан байна. Оньһожоруулагдамал доодо складай хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадана. Оньһон линиинүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Жэшээлхэдэ, Юрий Иванович Кавелинэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд халаан соогоо 150—160 кубометр модо тайража, эрхим амжалта туйлана.

Леспромхозой алишье участогай хүдэлмэришэд ажалайнгаа эршые һуладхангүй хүдэлжэ байна. И. Ноженков, Л. Н. Ш[...], И. Н. Зубакин гэгшэд хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадануудай коллективүүд юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргээ. Т[...] жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн бүлэг хүдэлмэришэдтэ һаяшаг юһэдэхи табан жэлэй уд[арниин] гэһэн хүндэтэ тэмдэгүүд барюулагдаба. А. П. К[...]шов, М. М. Павлов, [...] Иванова, И. И. Самой[...], А. И. Мальцев, Д. Г. [...]гуманов, Г. Д. Мункуев гэгшэд энэ тэмдэгүүдтэ г[...]бэ.

Үндэр бүтээсэ туй[лаһан,] бага гаргашатайгаар модо бэлэдхэһэн хүдэлмэришэд урмашуулагдажа [бай]даг. Манай леспромх[озой] 272 хүдэлмэришэд [...] оной социалис мүры[сөөнэй] илагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа бэлэй. 70 [хүдэл]мэришэдэй үбсүүндэ [...] медальнууд толорно.

Бидэнэр юһэдэхи [...] жэл соо 1.283.300 [кубо]метр модо ойдо бэл[эдхэхэ] даабаряа сентябриин [...] дүүргэһэн байнабди. [...] мянган түхэригтэ а[...] дай хэрэглэлэй эд [...] гаргаха аад, 357.100 [...] түхэригэй продукци г[...] байнабди. Юһэдэхи [...] жэлэй дүүрэтэр үшөө [...] мянган кубометр модо [бэ]лэдхэхээр шиидэнх[эй.] Манай леспромхозой к[оллек]тив юһэдэхи табан [...] даабари болзорһоонь [...] дүүргэһэндээ урма б[...]нууд. Бидэнэр саашад[аа] ри эршэтэйгээр х[...] бага гаргашатайгаар, ехэ модо бэлэдхэхын [...] улам шангаар хүдэл[...]

В. ПРОН[...]
Хандагатайн леспро[мхо]зой дирек[тор].

Хандагатайн леспромхозой оньһожоруулагдамал доодо складай коллектив жэлдээ 800 мянган кубометр модо үйлэдбэрилжэ, хэрэглэгшэдтээ эльгээнэ. Энэ складай хүдэлмэришэд хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүдые, модоной зомгооһо гаргадаг. Модо бутаргажа, технологическа зомгооһо хэхэ МРГП-100 түхэлэй түхеэрэлгэ һаяшаг ашаглалгада үгтөө. Энэ түхеэрэлгые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадабал, сүүдхэдээ 80 кубометр продукци гаргахаар юм.

Хандагатайн оньһожоруулагдамал доодо складай коллектив байгша он соо 30 мянган кубометр модоной зомгооһо Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадта эльгээхэ юм. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэшье байха.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: модоной зомгооһо гаргаха МРГП-100 түхэлэй түхеэрэлгэ тодхожо байна; модо бутаргаха түхеэрэлгын [опе]ратор С. Ф. Шигин ажалдаа.

В. НИКОЛАЕВАЙ фо[то].

ФОТО РЕПОРТАЖ

ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Алтан намарай октябрь һарын хахадлатар аали намдуу, дулаан байһан аад, һүүлэй үдэрнүүдтэ хаданудай оройгоор түрүүшын хярмаг саһанай ороһонһоо юм гү, үдэшэ үглөөнииинь газаа нилээд хүйтэрөө. Ногоорон зэнхыгшэ тала дайдашье үнгэ шарайгаа хубилгажа, зулгы дулаан зунай элдин сагай үнгэрэшэһые эли тодоор элишэлнэ.

Намарай түрүүшын хюруугаар бэлшээриин ногооной хагдаржа захалхада,

Ара-Хэрээтын һаалиин гүүртын малшад һү һаалиня доошолуулхагүйн тула үнеэдтээ, талха тарянай зүйл уһантай холижо, үдэртэ нэгэ удаа эдеэлүүлдэг болоһон юм. Тиигэжэ нэмэлтэ тэжээл үгэдэг болоһонойнь ашаар һү һаалинь зунайхиһаа доошолоогүй, нэгэл хэмдээ ябажа байнхай.

— Энэ зун хура бороогүй байжа, бэлшээримнай сайһаар хаташоо. Иимэ хүшэр хүндэ сагай тулажа ерэхэдэнь, мүн эртүүр хүйтэржэ захалхадань колхозоймнай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд үнеэдтэмнай талха тарянай зүйл нэмэжэ эдюулхыемнай дурадхаа һэн. Мүнөө газаа хүйтэржэ, энэ тэжээлэй хэм хэмжээн нилээд нэмээгдээ. Энэл хэбээрээ малаа хооллуулаад байбал, жэлэй дүүрэтэр, мүн үбэлдөөшье һү һаалимнай доошолхогүй, абаһан бүхы уялга, түсэбнайшье амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ аабза, — гэжэ энэ фермые даагша Прокопий Сергеевич Багидаев мэдүүлнэ.

Һүүлэй мэдээгээр Ара-Хэрээтын гүүртэдэ ажалладаг һаалишад һү абаха юһэн һарынгаа түсэбые 110 процент, гүрэндэ худалдаха даабаряа 131 процент дүүргээ. Түрүү һаалишад Зинаида Лизанова, Акулина Сизых, Валентина Угловская гэгшэд энэ хугасаа соо үнеэн бүриһөө 2 мянга гаран килограмм һү һаажа, абаһан уялгаяа үлүүлээ. Харин нүгөөдэ һаалишадынь хараалһан түсэбөө мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлээд, тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлэйнгээ зорилгонуудые болзорһоо уридшалан дүүргэхээр ажаллана.

— Шэнэ ургаса хураахa, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ажалнай дүүрэнтэжэ, малай үбэлжэлгын хаһамнай эхилээ. Эдэ үдэрнүүдтэ гүүртэ, отаринуудта малай тэжээл, һолоомо зөөхэ, байра, хашаа, хорёоень заһабарилха ажал түлэг дундаа. Иигэд лэ газаа бүри хүйтэржэ захалхадань малдаа һолоомо хэршэжэ, талхантайнь холижо эһээгээд үгэхэмнай. Үшөө куузику эдинэ аабза. Шанартай тэжээл эдидэг болоходоо үнеэдэй һү шэмэ дээшэлхэл гэжэ хүлеэгдэнэ. Үнгэрһэн юһэ һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1521 килограмм һүн абтаа. Жэлэй дүүрэтэр 2 мянган килограммай «хилэ» дабагдахаар багсаамжалагдана, — гэжэ «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ Нимажаб Будатаровичъ Юмсунов хэлээ һэн.

Мүнөө дурсагдагша фермын малшад үбэлжэлгэеэ һайн бэлэдхэлтэйгээр угтажа, «сагаан эдеэ» улам элбэгжүүлхын түлөө ехэ тэмсэлдэ оронхой.

Вл. ЖИГЖИТОВ.
Бэшүүрэй аймаг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ара-Хэрээтын гүүртые даагша коммунист Прокопий Сергеевич Багидаев. 2. Һаалишад малдаа эдюулхэ нэмэлтэ тэжээлыень бэлдэжэ, хубаарилан абажа байна.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

Жэшээ аба[...]

Яруунын совхоз[ой] түрүү ажахынууд[ай нэгэн] юм. Ажахын мал[шад] ондо абаһан соц[иалис уял]гаяа үлүүлэн дү[ргэжэ,] ла үнгэрһэн үедэ [...] ажаллажа гараба. [...] гүрэндэ мяха ху[далдаха] һарынгаа түсэб 14[...] һү — 103, нооһо — [...] цент дүүргээ.

Яруунын совхоз[ой] һаалишадай нэгэн [...] Соведэй депутат [...] Гармаевна Эрды[неева] жэлэй туршада [...] байһан бүлэг [...] мянган центнер һ[...] сэбтэй байбал, эн[...] 8 һара соо дүүр[...]ба. Ажахын бэрх[э] юһэ һарын турш[ада] бүриһөө 2764 ки[лограмм] һаажа, малшадай [...] гэрһэн социалис [...] эрхимлэбэ.

Түсэбтэ табан [...] дорхойлхы, дүрбэ[...] Хандажап Гарма[...] бүриһөө 3200 ки[...] һааха тухайгаа [...] дэг нүхэдтөө мэд[...] Нүхэр Эрдынеев[...] риһөө һү һааха [...] килограммаар [...] рилго урдаа таб[...] лишад Цырма Д[...] жид Дугарова [...] гасаада үнеэ[...] 2561—2112 ки[...] һаажа абанхай.

Ажахын хүт[...] болон мэргэж[...] дай ажалда го[...] табидаг юм. Эд[...] үбэлжэлгэдөө һа[...] тэй оронхой.

В. ЦЫ[...]
Яруунын ай[маг].

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи хуудаһанда).

Хүндэтэ американ айлшад! Манай хоёр ороной хоорондо тогтуурһан, удаан болоһон, али али талада ашагтай экономическа харилсаа холбоо хангаха хэрэгтэ туһа хүргэхын тула США-гай правительствын зүгһөө [illegible] юумые Советскэ Союзда [illegible] сэгнэдэгые эли тодо ойлгохыетнай хүсэнэб. [illegible] асуудалнуудаар баталагдаһан хэлсээнүүдые, тэрэшэлэн США-гай ба СССР-эй хоорондохи харилсаае [illegible] хүгжөөхэ хараа бодол [illegible] президент Фордай мэдүүлгые шухалада тоолнобди.

Совет-американ арадуудай хоёр талын аша туһада тулгууряан, ашаг үрэтэй экономическа харилсаа холбоо тогтооxo хараа бодол — В. И. Ленинэй бидэндэ заабари, манай партиин ба Совет засагай үнинэй, хубилашагүй хараа бодол болоно гэжэ найдуулхые өөрынгөө зүгһөө хүсэхэ байнаб. Америкэтэй, — бусы оронуудтай, илангаа Америкэтэй экономическа талаар ойлголсоые шууд хүсэжэ байһан... гэжэ 55 жэлэй урда тээ В. И. Ленинэй хэлэһэн үгэнүүд һанагдана. (Зохёолнуудай гүйсэд суглуулбариин 39-дэхи том, 209 — 210-дахи хуудаһанууд). Гадна экономическа бэшэ, политическэ ехэ удхатай гэжэ бидэнэй тоолодог энэ хараа бодолые [illegible]. Гэхэ зуура, энэнэй [illegible] талаһаа баһал [illegible] эрилтэ [illegible]. Тэрэнэй бата [illegible] хэрэгтэй байһан [illegible] тула [illegible] эрилтэ [illegible] тохёолдуулхагүй гэжэ тоолобди.

Үнгэрһэн хамта энэ талаар совет-американ харилсаанай [illegible] хүгжэлтэдэ [illegible] манай [illegible] һайн мэдэнэт. Америкэ [illegible] хэлэбэл, американ фирмэнүүдтэй наймаа хэхэ [illegible] наймаанай [illegible].

Имиэ харша хуулинууд эд товарнуудаа абаашажа худалдаха ябадалдамнай һаад ушаруулна, СССР-тэ танай, американ эд товарнуудые мүнгөөр хангаха арга боломжые хизаарлана. СССР-тэ эльгээгдэхэ американ эд товарнуудые мүнгөөр хангаха кредитүүд заримдаа зүбшөөгдэдэг, заримдаа тодорхой бэшэ болзоороор зогсоогдодог байна. Имиэ тогтууригүй байдал худалдаа наймаанай холбооной хүгжэлтэдэ туһа хүргэхэгүйнь элитэ. Эдэ бүгэдэ эсэсэй эсэстэ манай эмхинүүдтэй худалдаа наймаа хэдэг бусад партнернуудтай США-гай фирмэнүүдэй нюур хаба шадалые бага болгоно. Эдэ ушарнуудай хэндэ ашагтай байһыень мэдэнэгүйб, юрэдөө, манай хоёр ороной арадуудта ашагтай байхагүй гээд һананаб.

Худалдаа наймаанай-экономическа хэрэгтэ ямаршье хабаагүй, гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хүсэд, бүрин хабаадаха асуудалнуудые Советскэ Союзда эрилтэнүүдые табижа, худалдаа наймаанай-экономическа холбоо хүгжөөлгые тэдэнэй дулдыдуулха гэдэг һэдэлгэнүүд тон таараамжагүй байна. Дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархагүй байха энэ мэтын һанаашалганууд манай оронуудай хоорондын худалдаа наймаанай-экономическа харилсаанда хоро хохидол ушарууха [illegible] ондоо юушье хэжэ шадахагүй гэжэ ойлгохоор саг боло.

Имиэ таарууһгүй ушарнуудые зайсуулха гэжэ хаха саг соонь оролдоогүй һаа, харилсаа холбооной саашадаһаа хүгжэлгын хэрэг горитойгоор һаатажа болохо. СССР-шье, США-шье ехэ нөөсэ баялигуудтай, дотоодын үргэн дэлгэрүүд, гадаадын худалдаа наймаанай талаар үргэн ехэ холбоотой ялага ехэ гүрэнүүд ааб даа. Энэ талаар абажа харабал, бидэнэршье, танаадшье хоорондынгоо худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае саашадань хүгжөөнгүйгөөр байжа шадаха юм бээзэби. Теэд, бодото хэрэгтэ, хоёр орондо экономическа ашагтай байлган, илангаа манай харилсаанай политическэ оршон байдал талаар хэр һайн байха ааб даа гэжэ һананаб. Юундэб гэхэдэ, һайн харилсаатай байбал, бүгэдэ нимтын эб найрамдалай ба уласхоорондын шахардуу бай[illegible] һулааруулгын хэрэгтэ ехэ удха шанартай байхань элитэ.

Бидэнэр этигэдэг найдадаг байһаарбди, манай оронуудай хоорондын худалдаа наймаанай харилсаанай саашанхи хүгжэлтые «хүйтэн дайнай» хүушан хог [illegible] үшөө сүлөөрөөгүй зарим хүнүүдэй ба политическэ бодолгын [illegible] ба амишд харайан болломжонууд бэшэ, харин хоёр гүрэнэй экономическа, мүн политическэ ашаг туһанууд тодорхойлхо ёһотой гэжэ бидэ һананабди.

Танай совет хоёрдохи сессиэ намарай сагта үнгэрөөд байна. Гэхэ зуура, манай оронуудай хоорондынгоо экономическа харилсаануудай талаар эртын хабарһаа хидал адли, нарьнай элшэ наал шаража эхилбэшье, хүсэд дулаан бологүй, температурань ходо хубилдаг эдэ байнаар һанаж хэлэхэ һанабаб. Энэ харилсаандамнайшье байгаалидахидал адляар зун зайлашагүй болохо байха гэжэ һананаб. Энэ хэрэгтэй дан ехээр унжагайраагүй һаань лэ һайн байгаа.

Худалдаа наймаанай-экономическа харилсаагаа хүсэд заһаруулхын тула үшөөл ехэ хүдэлмэри хэрэгтэй, тиимэ энэ хэрэгтэ правительствэнүүдшье, мүн худалдаа наймаанай бүхы харилсагшадшье хүсэд, бүрин хабаадаха ёһотой. Тиихэдэ гүйлэлдэлгэтэ эрүүлэгэ болохо байна.

Манай хүндэтэ айлшад, танаадта, сэхэ руунь иигэжэ хэлэхэ байнаб: американо-совет экономическа холбоо гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ США-гай худалдаа наймаанай олохон элитэ түлөөлэгшэдэй хоорондо бага тооро мүнөө энэ зал дотор һууһан хүнүүдэй, бэримтэлдаг холын бодолтой, эдэбхитэй хараа бодолой удха шанарые Советскэ Союзда элеэр харадаг, һайн мэддэг юм. Манай һанамжын ёһоор, иимэ эдэбхитэй ябуулгань имагта коммерческэ хэрэгүүдые хэм хэмжээнһээ гарана: манай хоёр ороной бүри ехэ, удаан сагай национальна ашаг туһада, дэлхэй дээрэ амгалан байдал батадхалгын аша туһада харюусана гээд этигэнэбди.

Танай соведэй ажал ябуулга энэ арюун зам дээрээ хамтымнай оролдолго хүгжөөлдэн нэгэн болоно. Бүри ехэ амжалтануудые түлэхыетнай таанар бүгэдэндэ хүсэхэеымни зүбшөөгтэ. Соведэй ажал ябуулга бидэнэй тулаһаа бүрин дэмжэгдэжэ байха гэжэ Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнһөө хэлэхые хүсэнэб. Өөдынгөө зүгһөө бүрин оролдого хүргэхэ гарган байхадби.

Американо-совет худалдаа наймаанай-экономическа соведэй сессэдэ хабаадажа байгаа хүндэтэ түлөөлэгшэдэй элүүр энхын түлөө!

Манай оронуудай хоорондохи хани хүршэ ёһоной харилсаа холбооной амжалтатайгаар хүгжэхын түлөө!

Вухы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай мандахын түлөө!

США-гай финансын министр У. Саймон харюугай үгэ хэлэбэ.

У. САЙМОНАЙ хэлэһэн үгэ

[Хүн]дэтэ господин Генеральна секретарь!

[Хүндэтэ ну]хэдөөр!

[Ман]ай орондо ерэһэнһээ хойшо бидэнние амарлалган халуун үгэнүүдэйнтнай түлөө, хүндэмүүшээр [illegible] түлөө үнэн [illegible] баяр баясхалан нүүр [illegible] үмэнэһөө элирхэйлхыемни зүбшөөгыт.

[illegible] хэрэгээр Танай орондо анха түрүү[шынгөө ерээд] байһанда мэдээжэ, энэ хадаа [illegible] айлшалалгануудайм [illegible] эхиниинь лэ болохо [illegible] зүрхэнһөө найда[illegible] юумэн туйлагдаа, ехэ юумэн хэгдэхэ [illegible]. Господин Генеральна секретарь, энэнэй урда [illegible] хэлсэһэнэй ёһоор, [illegible] наймаанай-экономическа харилсаагаа улам [illegible], үргэдхэхэ гээ[illegible] хоёр ороной үнэн [illegible] шахардал һулааруулха [illegible] нимтэ политикын манай таһаршагүй хубинь болоно. Ехэнүүдшье, багануудшье олохон оронууд, тэдэнэй үзэл бодолһоо дулдыдангүй, адли зорилгонуудые табина. Дэлхэй дээрэхи оронуудай хоорондоо дулдыдадаг байһаниинь бүгэдэндэ һайн мэдээжэ, һаяхан элшэ хүсэнэй талаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй талаар тохёолдоһон бэрхэшээлнүүд, мүн бусадшье зарим һалбаринуудта ушарһан бэрхэшээл дээрэ хэлэгдэһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Һүүлэй 20 жэлэй турша соо манай харилсаанда тохёолдоһон зарим һаад тойбонууд тухай, зарим зүришэлдөөнүүд тухай Та хэлэбэт. Манай харилсаанай хүгжэлтэ тиимэ асуудалнуудые шиидхэхэ ябадалда хүргэхэ байха. Гэхэтэй хамта манай оролдолго хүсэлэлгэнүүд хани ёһоной, ашатай үрэтэй харилсаа холбоо хангаха эрмэлзэлэлээр нэбтэрхэ ёһотой.

Энэ соведһээ гадна, мүн Советскэ правительствын түлөөлэгшэдтэй хэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдэй хараа бодол ба удха намда нимэ найдабари түрүүлнэ гэбэл, үнгэрһэн сагһаа үлэһэн һаад тойбонуудые зайсуулжа, урагшаа дабшажа шадахабди гээд этигэнэб. Манай нийтын үг зорилгонууд туйлагдажа байна, ерээдүйдэ һураггүй ехэ юумэн хэгдэхэ байха.

У. Саймон үгэ хэлэхэдээ, совет-американ харилсаанай бүхы дээрээ һайжархын түлөө, хани барисаанай бэхижэхын түлөө, энээнһээ уламжалан, хоёр ороной арадуудай хэтын хэтэдэ эб эетэй байхын, һалбаран хүгжэхын түлөө духаряа үргэбэ.

Удаа тээнь У. Саймон США-гай президент Дж. Фордын эльгээһэн бэшэг соносхоо.

* * *

Л. И. Брежневэй, У. Саймонай хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, альга ташалгануудаар угтагдаһан байна.

Обед хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

Аха дүү партинуудай зүбшэлэлгын уулзалга

ВАРШАВА. (ТАСС). Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцие зарлаха, тэрээндэ бэлэдхэл хэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ зориулагдаһан аха дүү партинуудай зүбшэлэлгын уулзалга октябриин 16-да Варшавада эхилбэ. 28 партиин делегацинууд уулзалгада хабаадана. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев КПСС-эй делегацие толгойлно.

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек зүбшэлэлгын уулзалгые нээгээ.

ВЦСПС-эй VI ПЛЕНУМ

ВЦСПС-эй VI пленум октябриин 15-да Москвада, Союзуудай байшангай колонно зал соо нээгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин «РСФСР-эй хара хүрьһэгүй зоны хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой дашарамдуулан, профсоюзуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» элидхэл хээ.

КПСС-эй аграрна политика бэелүүлхэ талаар Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй политикые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгые пленумдэ хабаадагшад һайшаагаа, халуунаар дэмжээ.

Парти, правительствын хэмжээ ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгэй эхилээд байхада, хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрэ үргэдхэхын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөө профсоюзууд улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой гээд пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Ороһо таряа, хартаабха, овощ ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые нилээд ехээр үйлэдбэрилэн абахын тула угтамжын түсэбүүдые хараалан абажа дүүргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай.

Хүдөө тосхониие саашадань болбосон түхэлтэй болгохын, ажалшадай соёлой ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалгаяа һайжаруулхын тула профсоюзууд ехэ юумэ хэхэ байна.

РСФСР-эй хара хүрьһэгүй зонодо санаторинуудые, пансионадуудые, амаралтын байшангуудые, аяншалгын баазануудые, гостиницануудые, пионерэй лагерьнуудые, соёлой байшангуудые бариха тухай ВЦСПС-эй президиумэй дурадхалнуудые пленум һайшааба.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол баталагдан абтаа.

ВЦСПС-эй секретарь И. М. Владыченко «Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабарине болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар үйлэдбэриин түрүү коллективүүдэй үүсхэлнүүдые гаргаһантай дашарамдуулан, профсоюзай организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» элидхэл үдэшын заседани дээрэ хэбэ.

ВЦСПС-эй пленум октябриин 16-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС).

Тувын аялга

Советскэ Союзда Тувын һайн дураараа нэгэдэн орохоор 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ниислэл хотодо энэ автономито республикаһаа ерэһэн искусствын мастернуудай ехэ концертээр Тувын литература ба искусствын үдэрнүүд октябриин 16-да Москвада нээгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь П. М. Демичев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Кочемасов, Тувын АССР-эй партийна болон совет эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд концерт харалсаба.

(ТАСС).

БАГШЫН БАГША

Ольга Васильевнагай 25 жэл соо хэһэн ажал тухай хөөрэхэ болоо һаа, газетын дүрбэн хуудаһаншье багадаха гээшэл ха. Хэды олон һурагшад энэ багшын аршаан түгэс бэлигһээнь хубаалдажа гараа б? Энэ багшын гараар хэды олон дэбтэр шалгагдааб?

— Элдэб лэ юумэн ушардаг һэн даа. Энеэхэ хүхихэшье, уйдаха гашуудахашье саг бологшо һэн. Хэһэн хүдэлмэримни ехэ багашье һаа, хин һалаагүй гэжэ һанахадаа хэнһээшье жаргалтайда бэеэ тоолодогби — гээд, Ольга Васильевна хөөрэхэ юм. Тэрэншье зүб лэ даа. Ольга Васильевнагай шабинар мүнөө дууһандаа хуби заяагаа олонхой. Эхэ оронойнгоо хүгжэн һалбаралгада өөһэдынгөө хубитые оруулжа байна гээшэ. Тэдээн соо инженер, доктор, зоотехник, механизатор, багшанаршье олон. Харыт, багшын шаби өөрөө багша болоод ябанал! Зүгөөр өөрһөөнь хэр зэргэтэй багшанар гараа гээшэб гэжэ мэдэхэ нюуса хүсэл түрэнэ. Ольга Васильевна ерээдүйн багшанартаа өөрынгөө дүй дүршэлһөө, ухаан бэлигһээ, тэсэмгэй илдам заһаа хэр зэргэ хубаалдажа шадааб? Юуб гэхэдэ, һурагша гээшэ багшын өөрыгөө гэрэлдэ хаража байһандал элеэр үзэгдэдэг гээшэ.

Зүгөөр энэ асуудалда харюусангаа һуралсалай газаа тээхи хүдэлмэри эмхидхэдэг багша Нелла Александровна Тыкшеева иигэжэ хөөрэбэ:

— Ольга Васильевнагай шабинар Улаан-Үдын аймагта олон юм. Юуб гэхэдэ, Тыхешкина 10 жэл район соохи һургуулинуудай методическа бүлэг эрхилиэ гээшэ. Тиимэһээ олон һурагшадта, багшанарташье өөрынгөө баян дүй дүршэлөө хубаалдаһан байха. Ольга Васильевна биолог мэргэжэлтэй. Тиимэһээ район соохи һургуулинуудта биологи, химиин предмедүүдэй заалгые улам һайжаруулхын тула ехэхэн хубитаяа оруулдаг гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ һурагшадай эдэ предмедүүдые мэдэсын шанар нилээд дээшэлээ. Жэшээлхэдэ, аймагай һурагшадай 37—45 процент химиин предмедээр һэтэ 4—5 гэһэн сэгнэлтэ абана. Ольга Васильевна өөрөө олон һургуулинуудаар ябажа, хими, биологиин уроогуудта байлсажа, залуу багшанарта заабари захяа үгэдэг юм. Иимэ багшаһаа муу шаби гараха юм аал?

Энэ һургуулиин завуч Любовь Ивановна Фомина О. В. Тыхешкина тухай баһал һайн һайхан үгэнүүдые хэлэбэ.

Ольга Васильевна һургуули институт хоёрой хоорондо нягта холбоотой байхын тула ехэ оролдолго гаргадаг байна. Багшанарай институдай хими, биологиин кафедраһаа, багшанарай мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг институдһаа дүй дүршэлөөр баян багшанарые һургуулидаа уряжа асардаг юм. Тэдэнь һургуулиин багшанарта, һурагшадта һонирхолтой лекци уншадаг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Жэшээнь, багшанарай институдай профессор Ф. И. Гаханов, эрдэмэй кандидат О. Г. Перфильева, багшанарай мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг институдай багшанар Л. А. Александрович, В. А. Канцилович гэгшэд Ивалгын дунда һургуулида хими биологиин кабинедүүдые эмхидхэлгэдэнь ехэ туһа хүргөө һэн. Энэ һургуулиин хими, биологиин багшанар институдта ерэжэ, лекцинүүдые шагнадаг, түрүү дүй дүршэлнүүдтэй танилсадаг байна. Гадна багшын институдай биологиин кафедрын студентнэр энэ һургуулида ерэжэ, практикаяа үнгэргэдэг гээшэ. Жэлдэ 4—5 студентнэр ерэдэг байна. Мүнөө 5-дахи курсын студент Г. Ж. Дашицыренов Ольга Васильевнагай ударидалга доро практикаяа үнгэргэнэ.

— Ехэ оролдосотой бэрхэ студент, мүнөөшье классуудые даалгажа үгэжэрхёо һаа, сэдьхэлни үбдэхэгүй — гээд, Ольга Васильевна Дашицыренов тухай хэлэбэ.

— Практикатнай ямар үнгэржэ байнаб? — гээд Галдан Жигжитовичһээ асуухадам:

— Тон һайн, өөрөө олон урогуудые үнгэргэнэб. Ольга Васильевна мэдэхэгүй юумыемни заажа үгэдэг, туһалдаг гээшэ, ёһоороол бүхы багшанарай багша байхаар хүн даа, — гээд, Дашицыренов омогорхон хэлэбэ.

Ивалгын дунда һургуулиин багшанарай комсомолой организациин секретарь, хари хэлэнэй багша Лидия Пурбуевна Цыренова Тыхешкина тухай иигэжэ хөөрэбэ: — Ольга Васильевнае һурагша байхаһаа мэдэхэб. Би энэл һургуулида арбадахи класс дүүргээ һэм. Мүнөө өөрөө багша болоно эндээл ерээб. Түрүүшын үдэрһөө Ольга Васильевнагай нарин хараса доро ябана гээшэб. Нам мэтын залуу багшанартай элдэб ушар дайралдадаг ха юм даа. Илангаяа түрүүшын жэл хүшэр хүндэ һэн. Эгээл иимэ сагта Ольга Васильевнагай туһа зүбшэл, нүхэр ёһоной хөөрэлдөөн сэгнэшэгүй үнэтэй бэлэй. Би багша мэргэжэлтэй болоо гээшэ аабзаб даа. Харин Ольга Васильевна мүнөөшье минии багша заһдаа юм.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: О. В. Тыхешкина.

Таниие ямараар хангана б?

ДААБАРИЯ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ түмэр хэрэгсэлнүүдые хэдэг завод амһарта бүтээн гаргадаг юм. Шаажан гүйлгэһэн түмэр кастрюли, шанага, аяга, жэгнүүр забьяа мүнөө айл бүхэнэйдэ харахат.

— Буряадайнгаа хүн зониие элдэб амһартаар ханганабди. Тэрээнһээ гадна, заводоймнай гаргаһан продукци Хабаровска, Приморско, Алтайн хизаарнуудта, Эрхүүгэй, Шэтын, Новосибирскэ областьнуудта эльгээгдэнэ. Нэн түрүүндэ БАМ-ай захил саг соонь дүүргэхые оролдонобди, — гэжэ түмэр амһартада шаажан гүйлгэдэг цехэй начальник Римма Петровна Шубина хөөрэнэ.

Шаажан гүйлгэдэг цех жэлэй эхинһээ хойшо продукци гаргаха түсэбөө 107,1 процент, тиихэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабария 106,7 процент дүүргээ. Бүтээн гаргаһан продукциин шанар һайжарна. Хэрбээ бүхы продукциин 50 процент нэгэдэхи сортоор гаргагдаха байбал, энэ тоо хододоо 53—55 процентдэ хүргэгдэнэ.

Энэ цехтэ дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд олон. Галдагшад Тамара Алексеевна Марушева, Клавдия Михайловна Кузнецова гэгшэд энэ заводто 30 гаран жэлэй туршада ажаллаха зуураа, тэрэнэйнгээ 18 жэлыень галдагшаар хүдэлһэн байха юм. Энэ хугасаа соо олохон залуу хүдэлмэришэдые мэргэжэлдээ һургаа.

Агууехэ Октябриин 57 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн ажалай вахтада жагсаһан Р. П. Шубинагай хүтэлбэрилдэг участогай коллектив жэлэйнгээ түсэб декабриин 25 болотор дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаба.

М. СУТУРИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: галдагша К. М. Кузнецова ажалдаа.

Авторай фото.

РОССИИН автономито республиканууднта

ГОРОД БОДХООГДОХОНЬ

Баригдажа эхилһэн Байгал-Амарай түмэр харгыһаа холо бэшэ — шулуун нүүрһэнэй ба түмэрэй рудагай баян хэбтэшын олдоһон Яхадай республикын урда талада шэнэ город бодхоогдохонь. БАМ-ай бүлэг барилгада орохо БАМ — Тында — Беркакит гэһэн түмэр харгы ерээдүйн город тээшэ татагдажа эхилэнхэй. Энэ линиин һүүлшын станцида дүтэхэнэл томо город бодхоогдохоор хараалагданхай. Эндэхи багахан голой нэрээр город Нерюнгри гээд мүнөө дээрээ нэрлэгдэһэн байна. «Якутгражданпроект» институдта шэнэ городой генеральна түсэб зохёогдоод, СССР-эй шулуун нүүрһэнэй промышленностиин министерствэдэ баталагдаба.

Нүүрһэшэдэй ерээдүйн город ба шулуун нүүрһэнэй томо разрез Чульман тосхондо дүтэхэнэ баригдаха юм. Ерээдүйн городто 50 мянган хүн ажаһууха, ажаллаха байна. Тиимэһээ энэ город хүн зоной тоогоор республика дотороо хоёрдохи һуури эзэлхэ болоно. Тэрэнэй үйлэдбэриин байшангуудай, байрын гэрнүүдэй проектые Ленинградай проект зохёогшод бүтээһэн байна. Яхадай республикын баһал энэ районда томохон ГРЭС баригдаха юм.

Д. БУБЯКИН,
ТАСС-ай корр.

Якутск.

СЭСЭГҮҮДЭЙ ФАБРИКА

«Дагестаниие ургамалнуудай саад болгое!» гэһэн уряа доро автономито республикада эмхидхэгдэһэн декоративна ургамалнуудай совхозой коллектив хүдэлжэ байна. Энэ ажахыда Махачкалаһаа холо бэшэ 1800 гектар газар үгтэнхэй. Жэлэй туршада тэндэ бэлдэлгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Мүнөө тус ажахыда бамба сэсэг болон гвоздикануудай, астра болон георгинануудай плантацинууд гоё һайханаар сэсэглэн харагдана. Мүнөө дээрээ энэ ажахыда сэсэгүүд 10 гектар талмай эзэлнэ. Ерэхэ жэлэй намар болотор тэрэнь хоёр дахин үргэдхэгдэхэ юм. Энэ совхоз түрүүшын продукци үгэжэ эхилээ: Махачкалада ажаһуугшадта, республикын айлшадта хэдэн арбаад мянган баглаа сэсэг барюулагдаа.

— Ажахымнай ерээдүйн түсэб тон ехэ юм, — гэжэ совхозой директор И. А. Джамалутдинов ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. — Нэгэ оранжерей ашаглалгада оруулагдаа, үшөө хэдэн томо оранжерей баригдажа байна. Сэсэгүүдэй ба декоративна ургамалнуудай комбинадай проект зохёогдожо эхилээ. Тэрэ комбинадһаа жэл бүри 1,5 миллион түхэригэй сэсэгүүд арад зондо худалдагдахаар хараалагдана.

В. РАТЕНКОВ,
ТАСС-ай корр.

Махачкала.

ҮДЭР БҮХЭНӨӨ — ШЭНЭ ЮУМЭНДЭ

«Үдэр бүхэнөө — шэнэ юумэндэ» гэһэн уряа доро Мордвагай АССР-эй уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой дунда социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Творческо бригадануудые эмхидхэхэ талаар предприятинуудта, барилгын ба транспортын эмхинүүдтэ ехэ ажал ябуулагдаа. Үйлэдбэридэ шэнэ техникэ болон технологи нэбтэрүүлхэ, барилгын болзор богони болгохо, үйлэдбэриин хүсэ гүйсэдөөр ашаглаха шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар эдэнэр хүдэлмэри ябуулна.

Табан жэлэй даабарие дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ гэһэн социалис уялга Мордвагай автономито республикын уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод абаһан байна.

М. ХВАСТУНОВ,
ТАСС-ай корр.

Саранск.

СОВЕТ Тувын ниислэл — Кызыл хото.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй обкомой, Тувын АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй байшан.

ТАСС-ай фотохронико.

Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо

ЮРЫН СЭРЭГШЭ

[illegible]рэй аймсоведэй гүйцэд[хэхэ комитедэй] финансын таһагай [ахамад]ша экономист Жамьян [Санжи]евич Санжиевай ажабайдалай харгы ехэ һонирхолтой юм. Тэрэ 1915 ондо Хай[...] нютагта үгытэй хүнэй [гэр бүлэдэ] түрөө һэн. Хэрбээ агуу [Октябрь]ын революциин болоогүй [һаа], Жамьян хүбүүн бүхы [наһан]аа баяшуулай мал адуу [адуула]жа, юрын үгытэй хүнэй намтар [дамжуу]лха байгаал. Тиимэ [...] Хяагта хотын гүйсэд [бэшэ] дунда һургуулида орожо, [...] урагшатайгаар дүүргэ[һэн] юм. Тэрэ үедэ һуралсаяа [үргэл]жэлүүлхэ аргагүй [байгаа]. Тиигээд Бодонгуудай леспромхоздо 1934 он болотор модо унагаагшаар хүдэлөө һэн.

1934 ондо Буряад орон доторнай паровоз-вагон бүтээлгын заводой барилга эхилээ бэлэй. Хүдөө нютагуудһаа хэдэн олон залуу хүбүүд, басагад Улаан-Үдэ ерэжэ, заводой барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Тэдэнэй тоодо Жамьян Санжиев байлсаа.

1937 ондо ПВЗ-гэй барилгаһаа Жамьян сэрэгэй албанда мордоһон юм. Тэрэ морин сэрэгшэдэй бригадада албаяа эхилээ. 1940 ондо уялгата албаяа дүүргээд, Буряад ороноо бусаа. Тиигээд түрэл нютагтаа түбхинэжэ, амгалан ажалда ороод байхадань, удаашьегүй Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилээ бэлэй.

Дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ Жамьян Санжиевич сэрэгэй комиссариадта дуудагдажа, Хабаровскын танкистнуудые бэлдэдэг курсада һужа эхилһэн юм. Тэрэнээ дүүргээд, 1-дэхи Белорусска фронтын 9-дэхи танкова корпусто дайшалхы замаа эхилээ. Немец булимтарагшадтай үсэд шангаар тэмсэжэ, хэды дахин шархатабашье, дайшалхы замаа Берлиндэ дүүргэһэн намтартай. Берлин шадар болоһон шанга тулалдаанда баатарлигаар тэмсэһэнэйнгээ түлөө Жамьян Санжиевич правительствын үндэр шагнал — Улаан Одоной ордендо хүртөө һэн. Тиихэдэ дайшалхы хэдэн медальнуудаар шагнагданхай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн дүүрэжэ, баатар сэрэгшэд түрэл нютагаа бусажа эхилээ. Теэд Жамьян Санжиевич Германида албаяа үргэлжэлүүлээ һэн. Нүхэр Санжиев хамта дээрээ сэрэгэй албанда 10,5 жэл ябаһан байна.

Москва шадар болоһон нэгэ шанга тулалдаан тухай Жамьян Санжиевич иигэжэ хөөрэнэ:

— Немец сэрэгшэд Москвада дүтэлхэ һэдэлгэтэйгээр хэрзэгы шангаар добтолбо. Бидэнэр тэдэнэй харгы хааха даабаритай һэмди. Тэрэ байлдаан соо фашистнууд танкыемни фауст-патроноор тудажа, дайшалхы нүхэр Морозовые хүндөөр шархатуулба. Байлдаанай шууян соогуур «Тэсэжэл үзэгты» гэжэ мандаа хэлээ бэлэй. Иимэ нүхэрөө харахадаа, гурбадахи нүхэрнай тэсэнгүй уйлаа һэн. Нүхэрэйнгөө түлөө үһөөгөө абахын тула бэеэ шангаар барижа, танкынгаа буугай сэмгэнэй улайшатар фашистнуудые буудаа һэмди. Тэрэ байлдаанда олохон фашистнууд хосорһон байгаа.

Иимэл даа энэ юрын буряад хүнэй дайшалхы намтар. Хэды орёо харгы гаталбашье, залуугайнгаа обо унтараангүй, арад зоной аша туһада хубитаяа оруулалсан амжалтатайгаар ажаллажа байнхай.

М. АШИРОВА,
хүдөө бэшэгшэ.

Бэшүүрэй аймаг.

ХҮНДЭТЭ БАГШАНАРАЙ АЛТАН ТҮРЭ

Һаяхан Эрхүү хотын Польско буһалгаашадай нэрэмжэтэ үйлсын арбадахи гэртэ хүн зон, олониитын түлөөлэгшэд сугларжа, үнинэй багшанар Зинаида Ивановна, Василий Дмитриевич Кудрявцевтанай 50 жэл соо хамта һуужа ажаллаһанайнь алтан ойе тэмдэглэбэ.

Сибиринн үндэһэ яһатанай, иланга буряад зоной эрдэм гэгээрэлэй арюун замда Октябриин хубисхалай һүүлээр удангүй ороходонь, эдэ багшанар ехэ үүргэ дүүргээ юм. Тэдэнэр аяар холын хорёод онуудһаа эхилжэ, Улаан-Үдэ, Эрхүү хотонуудай һургуулинуудта багшалһан байна. Зинаида Ивановна Улаан-Үдын рабфагта, Василий Дмитриевич багшанарай институдта удаан хүдэлөө һэн. Тиихэ үедэ ород хэлэ мэдэхэгүй шахуу байһан хүдөөгэй залуушуулые дүршэл ехэтэй, бэлиг түгэлдэр эдэ багшанарай олон ондоо үндэһэ яһатанай үгэеэ ойлголсон харилсадаг агуу хэлэндэ амжалтатай һайнаар һургадаг байгаа. Тэрэ үеһөө хойшо ороноймнай ажахын, соёл культурын алишье һалбарида хүдэлмэрилдэг олон тоото мэргэжэлтэдые эдэ багшанар эдэбхи оролдолго гарган һургалсаһан байха юм. Иимэһээ Буряадай, Яхадай АССР-нүүдһээ, Эрхүүгэй, Красноярска, Томско болон бусад областьнуудһаа, республика, хизаарнуудһаа амаршалгын бэшэгүүд, адрес, телеграмманууд эдэ хүндэтэ хүнүүдэй нэрэ дээрэ олоор ерээ. Тиин Зинаида Ибановна Василий Дмитриевич хоёрые алтан түрэтэйнь дашарамдуулан, суг хүдэлһэн нүхэдынь, ном заалгаһан шабинарынь халуунаар амаршалаад, элүүр мэндэ ябахыень үнэн сэдьхэлһээ хүсэбэд. Багшанарайнгаа алтан ойдо Улаан-Үдэһөө профессор М. Н. Мангадаев, эрдэмэй доктор Ц. Б. Цыдендамбаев болон бусад хабаадалсаба.

Ц. БУДАЕВ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ДЭРЭЭН НЮТАГТА

Алла нютагта хүн зоной ажаһуудалай хэрэгләмжэ ханган комбинат хүдэлдэг. Совхозой ажалшад аймагай түб ошохоо болижо, эндэ захил хэнэ. Һаяшаг эндэ гутал оёхо цех, мүн парикмахерска нээгдээ.

Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд холын гүүртэ, отарануудаар ябажа, хубсаһа хунар оёхо захил абана.

* * *

Алла нютагай тэг дунда оршодог дэнхэгэр томо гэртэ урдань совхозой нэгэдэхи отделениин конторо байгша һэн. Харин мүнөө иишэ ехэшүүл харгылхаа болёод, согтой хүхюун үхибүүд олоороо ерэнэ.

Энэ гэрэй хажуугаар гараһан хүнүүд гансата аалидажа, хүгжэмэй ирагуу аялга шэхээ табин шагнана. Ушар юуб гэхэдэ, нютагай эдэбхитэдэй үүсхэлээр Алла нютагта хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули нээгдэһэн байна. Түрүүшээр гэр байра олдожо үгөөгүй. Совхозой дирекци, сомоной Совет эдэ бүгэдые хараадаа абажа, нэгэдэхи отделениин конторын байдаг уужам һаруул гэрые үгэһэн юм.

Хэды арбаад үхибүүд пианино, баян дээрэ наадажа һурана. Тус һургуулиие Улаан-Үдын П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищи дүүргэһэн хүгжэмшэ А. Санжиев хүтэлбэрилнэ.

* * *

Дэрээнэй больницын дэргэдэ клиническа лаборатори ба аптекэ һаяшаг нээгдэбэ. Тиигэжэ нютагайхид эм домой түлөө аймагай түб ошохоо болижо, нютагайнгаа аптекэһээ хэрэгтэй юумэеэ абана.

* * *

Дэрээнэй сомоной Соведэй үүсхэлээр Алла нютагта хүүгэдэй саад баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Жаран үхибүүд эндэ байха юм.

Холын отара болон гүүртэ дээрэ хүдэлдэг хонишодой, һаалишадай үхибүүд гэртээ ошонгүй, хэды үдэр саадта байха аргатай болоо. Үхибүүдэй абари зан, аяг аашые һайн мэдэхэ хүмүүжүүлэгшэд эндэ хүдэлнэ.

* * *

Намар бүри модо һуулгажа, нютагаа болбосон түхэлтэй болгохые манайхид оролдоно. Энэ ёһо заншалаа наринаар сахина.

Һаяшаг Алла, Улунхаан нютагуудта воскресник боложо, гудамжануудаар модонуудые һуулгаа. Дэрээнэй больницын Аллын хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэд, мүн Улунхаанай һургуулиин багшанар воскресниктэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Бүхы дээрээ зургаан зуугаад модон һуулгагдаһан байна. Гадна гудамжанууд сэбэрлэгдээ, хашаа хорёонууд заһабарилагдаа, хүүргэхэнүүд баригдаа.

В. БАТОРОВ.

Хурамхаанай аймаг.

ХАЛУУНААР УГТАГДАА

Улаан-Үдын «Дээдэ-Онгостой» гэжэ амаралтын байшанда жэлһээ жэлдэ хэдэн олон хүнэй хүхюун сэнгэлигээр амардагынь мэдээжэ. Тобшолон хэлэхэ болоо һаа, 12—12 үдэрөөр амархаяа гушаад бүлэг зон Шэтын областьһоо, Буряадай АССР-һээ жэл соо суглардаг байна.

Эндэ амарагшадай сүлөө сагаа таатай зохидоор үнгэргэхын тула республикын артистнар хирэ-хирэ уригдажа байдаг. Энэ удаа Буряадай гүрэнэй филармониин бүлэг артистнар айлшалһан байна. Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ К. Л. Забельскаягай хүтэлбэрилгэ доро бүлэг артистнар эндэ ерэжэ, һонирхолтой концерт харуулба.

Артистнар Мария Кравцова, Константин Алексеев, Вячеслав Миронов болон бусадые амаржа байгшад халуунаар угтаа.

В. ТОКТОХОЕВА.

Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхозой овощ ургуулдаг звено 16 эхэнэрһээ бүридэнэ. Овощ ургуулгаар эдэнэр бултадаа олон жэлэй дүй дүршэлтэй болонхой юм. Надежда Васильевна Разуваевагай даадаг энэ звенодо 14 гектар газар даалгагданхай. Энэ жэл Разуваевагай звено 1400 центнер үгэрсэ, 130 ц.—эртын капуста, 370 ц. — помидор, 700 ц.—морковь гүрэндэ тушаагаа.

Мүнөө оройн капуста суглуулжа эхилээд байна. Звеногой гэшүүд М. К. Хлебодарова, О. И. Кокорина гэгшэд баян ургаса абахын тула хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг юм. Жэшээнь, О. И. Кокорина гансаараа 120 центнер үгэрсэ, 32 центнер помидор гүрэндэ тушаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн.

Оройншье капуста түсэбөөр хараалагдаһанһаа һураггүй ехые суглуулхаар звеногойхид эрмэлзээн хүдэлнэд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Звеное эрхилэгшэ Н. В. РАЗУВАЕВА. 2. Звеногой гэшүүд овощ суглуулжа байна. 3. Звеногой гэшүүн О. И. КОКОРИНА.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

Американ-совет худалдаа наймаанай-экономическа соведэй хоёрдохи заседаниин Москвада зарлагдаһантай дашарамдуулан, октябриин 15-да Кремль соо эмхидхэгдэһэн обедэй үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ американ хэблэлэй анхарал татана.

Энэ үгэ бүрин гү, али хуряангыгаар толилхо зуураа, американ-совет худалдаа наймаанай-экономическа совет СССР-эй, США-гай хоорондохи харилсаае һайжаруулгада шухала үүргэ дүүргэнэ гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ. Совет-американ арадуудай али алинда ашатай туһатай экономическа харилсаа холбоо тогтоохо хараа шугам КПСС-эй, Совет гүрэнэй хэтын, хэлбэришэгүй хараа шэглэл болоно гэһыень КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин үгэ сооһоо онсолон тэмдэглэнэ. В. И. Ленин энэ хараа шэглэлэй үндэһэ һуури табиһан байгаа. Советскэ Союз энэ хараа шэглэл баримталан, урагшаа залан сэхээр дабшаха хүсэлэнтэй.

Совет-американ харилсаае саашадань амжалтатайгаар хүгжөөхэ замда ушаржа байгаа хэдэ хэдэн һаад тойбонууд тухай Л. И. Брежнев тогтожо хэлэһэн байна гээд хэблэл тэмдэглэнэ.

Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Исмаил Фахмитай Л. И. Брежневэй уулзажа хөөрэлдэһэн тухай дэлхэйн хэблэл мүн лэ үргэнөөр бэшэнэ. Чехословакиин «Руде право» газетэ шэнжэлэл соогоо иигэжэ дурдана: «Үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөхэдэнь, экономическа ба политическэ бэеэ дааһан байдалаа бэхижүүлхэдэнь, арад зоной байдал һайжаруулхадань, араб оронуудта Советскэ Союз али бүхы туһа хүргэнэ».

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный түрүүтэй Совет гүрэнэй делегациин хани ёһоной албанай хэрэгээр Финлянди ошоод, СССР-эй ба Финляндиин хоорондо эбэй хэлсээнэй баталагдаһаар 30 жэлэй ойн, «Финлянди — Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадажа байһан тухай Финляндиин бүхы газетэнүүд бэшэнэ. Конгрессүүдэй «Финлянди» гэжэ ордон соо болоһон баярай суглаан дээрэ Финляндиин Президент У. К. Кекконенэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд толилоо. «Хоёр гүрэнэй хоорондохи хани харилсаанай, холбоо барисаанай уласхоорондын оршон байдалда ехэ удха шанартай байһыень Н. В. Подгорный, У. К. Кекконен тэмдэглээ», — гэжэ «Кансан уутисет» газетэ бэшэнэ.

Японой «Майнити» газетэ Советскэ Союзай гадаадын политика тухай статья толилходоо, уласхоорондын байдал һайжаруулгада, арадуудай хоорондохи харилсаа хүгжөөлгэдэ Советскэ Союзай эдэбхитэй дипломати ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ тэмдэглэнэ.

Палестинэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ XXIX сессиин пленарна заседаниинуудта хабаадаха уряалтайгаар Палестиные сүлөөлхэ эмхиин түлөөлэгшэдтэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн хандаһан шиидхэбэри тухайда дэлхэйн хэблэл олон шэнжэлэл толилно.

«ООН-ой Генеральна Ассамблей дээрэ дуугаа үгэлгын үндэһөөр палестинынхид политическэ ехэ илалта туйлаа. Тиихэдэ Израилиин дипломати шанга харюу сохилтотой ушарһан байна», — гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

ТОКИО

Японой премьер-министр СССР-эй элшэн сайдтай уулзаба

ТАСС

Японой премьер-министр К. Танака СССР-эй элшэн сайд О. А. Трояновскитой октябриин 16-да эндэ уулзаа. Советскэ Союзай ба Японой хоорондохи хүршэ ёһоной харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэгые тэрэ К. Танакада барюулба.

Совет хүтэлбэрилэгшэдтэй Москвада хөөрэлдөө хэһэнһээ хойшо үнгэрһэн жэлэй турша соо япон-совет харилсаанай элдэб асуудалнуудаар амжалта туйлагдаһан байна гэжэ Японой премьер-министр ханангяар тэмдэглэбэ. Советскэ Союзтай харилсаа холбоогоо һайжаруулхые Японой правительство оролдохо байха гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ПАНАМА

ВСМ-эй ПРЕЗИДИУМЭЙ БЮРОГОЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президиумэй бюрогой үргэн заседани эндэ нээгдэбэ. 39 гүрэнэй, тэдэнэй тоодо Латинн Америкын бүхы оронуудай, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй национальна эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

ВСМ-эй президиумэй бюрогой заседани Латинн Америкэдэ түрүүшынхеэ зарлагдаба. Панамын правительствын министр Адольф Аумада тэрээндэ хабаадагшадые халуунаар амаршалба. Хүтэлбэрилхы зургаанай заседаниие Панамада үнгэргэхэ гэжэ ВСМ-эй шиидхэһэндэ сэдьхэлээ ханангн байһанаа тэрэ мэдүүлээ. Газар дайдынгаа бүрин бүтэн байхын түлөө, бэеэ дааһан байдалай түлөө Панамын арад зоной тэмсэл эб найрамдалай түлөө бүгэдэ ниитын тэмсэлэй таһаршагүй хубинь болоно гэжэ министр тэмдэглэбэ. Арадуудай амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёһоной илалта туйлаһанай ашаар эб найрамдал, дэбжэлтэ хангажа, зол жаргал оложо болохо гээд тоолонобди гэжэ А. Аумада мэдүүлээ.

ВСМ-эй генеральна секретарь Ромеш Чандра үгэ хэлэхэдээ, Панамын арад зоной патриотическа тэмсэлтэй һанал нэгэтэй байһанайнь түлөө империализмда, колониализмда эсэргүү хүсэнүүдые дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Совет делегациин толгойлогшо академик Е. К. Федоров эб найрамдалай түлөө совет тэмсэлшэдһээ Панамын арадта халуун амаршалга хүргэхэдөө, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хараалагдаһан эб найрамдалта программые СССР бодотоор бэелүүлэн, дэлхэй дээрэ шахардуу шанга байдал һуларуулхын тула бүхы юумэ хэнэ гэжэ тэмдэглээ.

ГАВАНА

ВФП-гэй сесси

ТАСС

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин генеральна Соведэй 25-дахи сесси баярай оршон байдалда эндэ нээгдэбэ. Дэлхэйн 150 миллионһоо дээшэ ажалшадые түлөөлһэн 60 гаран ороной делегацинууд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин түрүүлэгшэ Энрике Пасторинын хэһэн элидхэлые делегадууд ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин генеральна секретарь Пьер Жансус сесси дээрэ үгэ хэлээ.

ЛИССАБОН

Португалиин гүрэнэй соведэй заседани

ТАСС

Португалиин гүрэнэй Соведэй заседани эндэ боложо, Эхэ ороноо аршалан абарха национальна Соведэй шэнэ дүрбэн гэшүүнэй кандидатурые баталба. Сентябриин 28-да болоһон үйлэ хэрэгэй һүүлээр энэ зургаанһаа гаргагдааша президент байһан ди Спинола түрүүтэй Эхэ ороноо аршалан абарха национальна Соведэй бүлэг гэшүүдые эдэнэр һэлгэхэ байна.

Соведэй дүрбэн шэнэ гэшүүд бултадаа офицернүүд юм. Офицернүүдэй суглаанууд дээрэ эдэнэй кандидатура дэбжүүлэгдээ.

Португалиин президент Кошта Гомешэй США ошожо, ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ үгэ хэлэхэ, США-гай президент Дж. Фордтой уулзаха байһыень гүрэнэй Совет һайшаагаа.

РАНГУН

Цементын промышленностиин зорилго

ТАСС

Оронойнгоо эрилтэнүүдые цементээр бүрин хангаха гэһэн зорилго Бирмын цементын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд урдаа табиба. Орон доторхи цементын ори ганса предприятиин хүсэ багатай байһан дээрэһээ гүрэн гадаадаһаа цемент худалдан абаха баатай болоно.

Цемент үйлэдбэрилхэ бүлэг барилга Иравади округтохи Чангинда хэгдэжэ дүүрэжэ байна. Энэнь 1975 ондо ашаглалгада оруулагдаха юм.

НЬЮ-ЙОРК

Губернаторай гуйлта

ТАСС

Тусгаар бэлэдхэлтэй федеральна сэрэгүүдые Бостон хотодо эльгээхэ гуйлтатайгаар Массачусетс штадай губернатор Ф. Сарджент США-гай президент Дж. Форддо хандаба. Бостон хотодо үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадай хорото муухай ябуулгануудһаа хүшэр бэрхэтэй байдалай тохёолдоһонтой дашарамдуулан, Массачусетс штадай национальна гвардиин солдадуудые бүрин элсүүлэн хабаадуулха тухай указда гар табяаб гэжэ губернатор мэдүүлһэн байна.

Сагаан шарайтай ба негр үхибүүдэй хотын зарим һургуулинуудта һураха тухай окружной судьягай шиидхэбэри абахадань, үндэһэ яһанай илгаа гаргагшад галзууран дэмырэлдэжэ, һарын турша соо Бостон хотодо хёмороотой байдал тохёолдожо байна. Эдэ хархис этэгээдүүдэй хорото муухай ябуулгануудые хотын полици гуримшуулжа шаданагүй.

НЬЮ-ЙОРК

К. Вальдхаймай элидхэл

ТАСС

ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тогтууритай бэшэ байна гэжэ тэмдэглээ. Энэ райондо бата, үнэн зүб эб найрамдал һэргээхын тула үндэһэн асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй. Һүүлэй зургаа һарын турша соо ООН-ой онсо яаралтай хүсэнүүдэй ажал ябуулга тухай Аюулгүйн Соведтэ элидхэл хэхэдээ, эдэ хүсэнүүдэй эрхэ түлөөлэлгые үшөө хахад жэлээр һунаахые К. Вальдхайм зууршалаа. Дүтын Зүүн зүгэй асуудалнуудаар Аюулгүйн Соведэй тогтоолнуудые түргөөр, бүрин бэелүүлхыень ООН-ой Генеральна секретарь элидхэл соогоо уряалһан байна.

ПАРИЖ

ИСПАНИДА БУҺАЛГААНУУД БОЛОНО

ТАСС

Мадридһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Вальядолидтахи «Фаса-Рено» гэжэ компаниин автомобильна заводой хүдэлмэришэд гурбан долоон хоногой турша соо буһалгаалжа, зарим тэды илалта туйлаһан байна. Буһалгаанда хабаадаһанай түлөө ажалһаа гаргагдаһан 50 хүниие захиргаан хүдэлмэридэнь абаха баатай болобо. Гэбэшье салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха тухай эрилтэнүүдэйнгээ хангагдатар тэмсэлээ үргэлжэлүүлхые буһалгаашад шиидэнхэй.

Испаниин Бискайя провинцида буһалгаанай тэмсэл улам үргэдэжэ байна. «Астильерос Эспаньолес» гэжэ судна бүтээдэг фирмын ба хэдэ хэдэн дүтэрхы предприятинуудай 3500 хүдэлмэришэн буһалгаа соносхоо. Байдалыень һайжаруулха, ажал дээрэнь аюулгүй байдал сахиха эрилтэнүүдые эдэнэр табина.

АФИНА

Хабаадахаяа арсаба

ТАСС

Энэ неделиин һүүл багта Дундада далай дээрэ эхилхээ байһан далайн-сэрэгэй һуралсалда хабаадаха тухай НАТО-гой командованиин дурадхалда Греци буруушааһан харюу үгэбэ. Холбоото Штадуудай, Англиин, Италиин, Турциин далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй подразделениинүүд НАТО-гай энэ һуралсалда хабаадаха юм. 1974 оной сентябрь һарада Кипртэ болоһон дайн байлдаанһаа шалтагаалан, НАТО-гай сэрэгэй эмхиһээ Грециин гараһаниинь мэдээжэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Түхеэрэлгэнүүдые ашагтайгаар хэрэглэхэ» — түрүү бэшэг. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин. «Огторгой өөдэ 72 алхам» — фоторепортаж.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Прибайкалиин аймагай Мостовскойн гахайн фермэ үбэлжэлгэдөө муу бэлэдхэлтэй» — В. Бадмаевай статья. «Белогородскын туршалга» — АПН-эй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хани барисаанай, эб найрамдалай түлөө» — ТАСС-ай материал. «Манай ханинарта» — фото-мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Почтальоной асуудалнууд шиидхэгдэхээр» — В. Окуневой статья. «Мөөртэ классууд» — фото-мэдээсэл. Хилын саанаһаа.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35— Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй һонин. 15.15 — «Таджиктелефильм» студиин документальна фильмүүдэй программа. 16.00 «Бидэнэр БАМ баринабди» —«Звёзднодо». 16.30 — 16.40—Забһарлалга. 16.40 — Концертнэ студи урина, Ю. Силантьевай хүтэлбэри доро Центральна телевидени ба Бүхэсоюзна радиогой эстрадно-симфоническа оркестр наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.45 — Дамжуулгын программа. 17.50 — «Пионерия» — киножурнал. 18.00 — «Горн» — һурагшадта зорюулагдаһан программа.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «Весна в Железовой Воле» (Польша) — телевизионно фильм-концерт, түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 22.00 — «Хүн ба хуули». «Дело Толстопятовых» (2-дохи дамжуулга). 20.30 — «1974 оной дуунууд»(үнгэтэ). 20.55 — «Семья Тибо» — Францын телевизионно уран һайханай фильмын 3-дахи сери. (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 22.20 — Телевизионно һонин. 22.40 — «Байгалай шэмэг» (буряадаар).

«Орбита». 23.15 — Үһан дээрэ бүмбэгэ наадалгаар СССР-эй чемпионат. 23.40 — Совет Украинын фашист дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһөөр 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан концерт Киевһээ дамжуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 22.30 — «Сэнхир галай хуудаһануудаар».

ҮНШАГТЫ һонирхохол байхат

ШЭНЭҺЭНЬЭЭ... ВИТАМИНУУД

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделени[...] Эрхүүгэй органическа хими[...] институдта модо, целлюло[...] үйлэдбэрилгэдэ гараһан [...] дэлнүүдые промышленна [...] гаар үнэтэ зүйлнүүд, тэрэ [...] до эм домууд болгохо техно[...] ги зохёогдоһон байна. [...] тээнь гадаадаһаа асарагда[...] үнэтэ түүхэй эдүүдые эм[...] муүд болгон бүйлуулдаг [...] һан.

Зүүн Сибирь шэлбэ[...] модоор элбэг баян юм. [...] миллиард кубометр мо[...] нөөсэ баялиг эндэ бии. [...] болбосоруулгын, ой мод[...] химическэ хэдэн арбаад [...] прияти эндэ хүдэлнэ. [...] Братскын модоной-промыш[...] на бүлэг үйлэдбэри [...] 4 миллион кубометр мода [...] босоруулжа, целлюлозо, [...] тон ба бусад продукци [...] на. [...]

[...] Р витаминай бүлэгтэ [...] тай зүйлнүүдэй нэгэн [...] рокверцетиние Эрхүүгэй [...] [...]

[...] Шэнэһэнһээ үшөө нэгэ [...] продукт — кверцетин [...] абадаг. Энэнь Р витамин [...] но. Мүнөө манай орон [...] медицинэдэ хэрэглэхын [...] кверцетин багаханаар [...] рилэн гаргагдадаг. [...]

ЗҮРХЭНДЭ МАСС[...] ХЭХЭ ОНЬСОН ТҮХЕЭРЭЛГЭ

ВАРШАВЫН [...]

БАГА НАҺАНА[...] ХЭРЭГЛЭБЭЛ...

ГАРАХА [...]

(АПН-ТА[...])

Редакторай ор[...] М. Н. НИМА[...]